

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2014 сыл
От ыйын
26 күнэ
Субуота
№ 102-103 (10159)

+12

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

VI спортивной Ооньуулары түмүктээһингэ

От ыйын 23 күнүгэр VI спортивной Ооньуулары тэрийбит, быһаччы үлэлэспит дьону чистээһин сарсыарда 10 чаастан улуус дьаһалтатын актовай саалатыттан сафаланна. Манна тэрийэр комиссияда актыбынайдык үлэлээбит дьонго өйдөбүннүк бэлэхтэри туттардылар. Улуус баһылыга А.П. Атласов ордук чорботон координационнай сэбиэт көдьүүстээх уонна быһаарылыах үлэтин бэлиэтээтэ.

биир дойдулаахпыт, Спорт министрствотун үлэһитэ Семен Чердоновка уонна улуус дьаһалтатын тэрийэр отделын сүрүн специалиһа Мария Макарова «Нам улууһун Ытык киһитэ» бочуоттаах аат ингэрлибитэ буолла. Уопсайа 200-чэкэ киһи араас таһымнаах нафараадалары ылылар, ол иһигэр «За вклад в развитие улуса», «За вклад в проведении VI спортивных Игр» дьон бэлиэлэри туттулар.

руппут үлэһиттэр сыаналаннылар. Ол курдук, Хамафаттаттан тракторист Конон Аммосов (хаартыска) чистээнэ. Ити үчүгэй. Урукку өттүгэр боростуой үлэһит дьон умнууга хаалалара мэлдьэх буолбатах. Биир туһугар интэриэһинэй түгэн буолан ааста, ол курдук, оройуоннаабы электрическэй ситимнэр салайааччылары нафараада ыла тахсарыгар уопут арахан хаалла. Дьолго, сотору кэмминэн холбоммута.

Өссө биир түгэн – Дьокуу-

Быыбар-2014

От ыйын 22 күнүгэр Дьокуускайга правительство 2 №-дээх дьэтигэр маассабай информация средстволарын бэрэстэбиитэллэригэр, хаһыаттар редактордарыгар аналлаах быыбарга хайдах быһыылаах үлэлиллэрин туһунан семинар буолла.

БЫЫБАРДАРГА БЭЛЭМНЭНЭБИТ

Семинарга быыбар сокуонугар уларытылар, нормативнай база уонна быыбары информация хааччыыы сүрүн принциптэрин, быыбар иннинэ хаһыакка тахсар агитация о.д. тустарынан кэпсээтилэр. Е.П. Андреева хаһыакка, телевидениебэ босхо уонна төлөбүрдээх быыбар иннинээҕи агитацияны таһаары бэрээдэгин билиһиннэрдэ.

Быыл балаҕан ыйын 14 күнүгэр Саха республикатын Ил Дарханын быыбара буолар. Манна таһынан Сунтаарга, Үөһээ Бүлүүгэ биир мандаттаах уокурукка Ил Түмэнгэ депутаттары талыахтара, Аллайыахаҕа, Өлүөхүмэҕэ, Аллараа Халымаҕа улуус баһылыктара талыллыахтара, Жатай куораттаағы уокуругун баһылыгын быыбардыахтара. Билигин туругунаан, СР Ил Дарханын дуоһунаһыгар 7 кандидат баар: «Гражданская платформа» партияттан Эрнст

Березкин, «Биир ньыгыл Россия» партияттан Егор Борисов, КПРФ-тан Виктор Губарев, «Российская партия пенсионеров за справедливость» партияттан Владимир Максимов, «Трудовая партия России» партияттан Максим Местников, ЛДПР-тан Гаврил Парахин, «Экологическая партия зеленых» партияттан Николай Сивков. Бу канди-

даттар муниципальной фильтр диэни ааһаллар, республика 27 улуһуттан баһылыктартан, депутаттартан 272 илии баттааһынын хомуйуохтаахтар. Атырдыах ыйын 1 күнүгэр диэри кандидаттар хомуйбут илии баттааһыннарын ЦИК-ка афалыахтаахтар, ЦИК 10 хонук иһигэр бу илии баттааһыннары бэрэбэркэлиир.

Хаһыакка кандидаттар быыбар иннинээҕи агитационнай матырыйаалларын атырдыах ыйын 16 күнүттэн бэчээттэтэллэр. Бары кандидаттарга хаһыат 5%-наах иэнигэр босхо тахсыы көнүлүнэр, бу 5%-наах иэнигэр кандидаттарга барыларыгар түнгүтилэр. Атырдыах ыйын 5-14 күннэрин кэмизгэр «Энсиэли» хаһыат редакциятыгар кандидаттарга босхо тахсыыларыгар жеребьевка ытыгылыаҕа. Оттон төлөбүрдээх тахсыыга кандидаттары кытта редакция дуогабардаһар.

В. РЫЖУНОВА

ҮЛЭЛЭЭБИТ ДЬОН ЧИЭСТЭННИЛЭР

Ити күн эбиэттэн киһэ Намнаағы педколледж актовай саалатыгар Ооньуулары ытыгыга кыттыбыт дьон толору муһуннулар. Саха республикатын правительствотун председателин солбуйааччы А.В. Власов Ооньуулары тэрийэр республикатаағы комитет аатыттан Махтал суруктары туттартаата. Александр Васильевич Намнаа ытытыллыбыт VI Ооньуулар тэрээһин өттүнэн энкилэ суох, үчүгэй таһымнаа ытытылланнар

инники өттүгэр тэрийээччилэргэ үрдүк планка олохтонно диэтэ. Дьоро киһэ бэлиэ түгэнинэн

Киһи сэргии көрбүтэ салайааччылары таһынан быһаччы үлэҕэ сылдыбыт, тириппит-хо-

скайтан биир дойдулаахтарбыт ыалдыгытары, спортсменнары аһатыгыга үлэлэспит дьонго анал бириистэри афалан туттардылар, манна анал кубоктар, бэртээхэй кинигэлэр уонна бамбук сыттыктар, суорфаннар бааллар. «Тыгын Дархан» ресторан директора Мария Габышева уонна аатырбыт повар Иннокентий Тарбахов бу үтүө үгэни олохтоохтулар.

Ити курдук, үс чааһы кыайар-кыайбат VI спортивной Ооньуулары тэрийбит, үлэлэспит дьон чистээннилэр. Дьоро киһэни Опера уонна балет театрын солиһа Александр Емельянов, ырыаһыт Петр Попов кизргэттилэр.

В. КАСЬЯНОВ

От ыйын 23 күнүгэр сана тутуллубут КСК дьэтигэр «Ленскэй нэһилиэк» МТ дьаһалтата VI спортивной Ооньууларын түмүгүнөн көмөлөспүт дьону чистээтэ. Үөрүүлээх тэрээһингэ СР юстиция государственнай комитетин председатели, «Ленскэй нэһилиэк» МТ куратора С.М. Гурьева, улуус баһылыга А.П. Атласов, депутаттар улуустаағы сэбиэттэрин председатели И.Р. Попов, Ооньуулары ытыгыга бары көмөлөспүт дьон кыттыны ылылар.

VI спортивной Ооньууларга биһиги улууспут хамаандата бэйэтин бөлөбөр иккис, онтон республикаҕа үһүс миэстэни ылбыта. Бу кыайыны ситиһиигэ кылааттарын киллэрсэбит, Нам селотугар олоор спортсменнар чистээннилэр, село баһылыгын грамоталарынан нафараадаланнылар. Р.А. Сидорова «Ленскэй нэһилиэк» МТ сайдытыгар кылаатын иһин» бэлиэ туттарылына.

«Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыга А.Г. Новгородов Ооньуулары ытыгыга бары көмөлөспүт дьонго истинник махтанан туран бэйэтин нафараадаларын туттарда. Ол курдук, «Нам селотун бочуоттаах олохтообу» аат «Үрдэл» ТОС салайааччытыгар С.Г. Кокарева, норуот мастарыгар Т.Н. Москвитинаҕа, улуус урукку баһылыгар А.И. Ильингэ ингэрлиннэ. Село баһылыгын чаһылаах Бочуотунай грамотатынан общественной сэбиэт председатели К.Я. Сивцева, профсоюз улуустаағы комите-

тын председатели Р.Н. Горохова, «АРТ» МАУ механига Д.Д. Корякин нафараадаланнылар. «Ленскэй нэһилиэк» МТ сайдытыгар кылаатын иһин» бэлиэ СР юстиция государственнай комитетин председатели С.М. Гурьева, депутаттар улуустаағы сэбиэттэрин председатели

сэбиэттин председателигэр К.А. Олесовка «VI спортивной Ооньуулары ытыгыга кылаатын иһин» бэлиэни биэрдэ.

Ооньуулары ытыгыга бары көмөлөспүт, бу киһэ мустубут дьонго Ооньуулар республикатаағы комиссиятын председатели Д.Е. Глушко, араас министерство-

И.Р. Поповка, спорт управлениетын начальнигын солбуйааччы С.А. Софронова, бу управление үлэһитигэр И.А. Уваровскайга, «АРТ» МАУ директорыгар В.Е. Яковлевка о.д.а. туттарылына.

Улуус баһылыга А.П. Атласов Ооньуулары тэрийиигэ Нам селотун дьаһалтата үгүс үлэни ышпытын бэлиэтээн туран истинник махтанна уонна село баһылыгар А.Г. Новгородовка «Нам улууһа» МТ сайдытыгар кылаатын иһин» бэлиэни туттарда. Нэһилиэк депутаттары

лар, нэһилиэк дьаһалтатын Бочуотунай грамоталара, Махтал суруктара туттарылынылар. Нафараадалары С.М. Гурьева, село баһылыга А.Г. Новгородов, солбуйааччылары П.Л. Федоров, С.П. Ядрихинскай туттардылар. Үөрүүлээх киһэни Е.А. Кутукова салайааччылаах «Дьүөгөлэр» вокальной ансамбль, Федот Соловьев салайааччылаах «Айылла», «Харысхал» вокальной ансамбллара уонна Петя Попов ыллаан-туойан кизргэттилэр.

В. РЫЖУНОВА

Киһи – киһиэхэ

Намга буолбут спорт бырааһынныгын дьон-сэргэ «үчүгэй тэрээһиннээхтик ытытылына» диэн сыаналаата. Ол күрэхтэһии быһаччы үөһүгэр сылдыбыт киһи быһыытынан, мин эмиэ онно сүүс бырыһыан сөбүлэһэбин.

НАМГА ҮТҮӨ ДЬОН ОЛОРОЛЛОР

Биһиги, «Спорт Якутии» хаһыат үлэһиттэрэ, биир нэдиэлэ устата хас күн аайы күрэхтэһии дневнигин оноруугугар сүүрдүбүт-көттүбүт. Күрэхтэһиибит үс нэһилигинэн (Нам, Аппааны, Хамафатта) буолбута биһиги үлэбитигэр кэккэ уустуктары, түбүктэри үөскэпитэ. Тус бэйэм сырдатар спордум көрүнгэр: волейбол, саахымат, дуобат, буулдьанан ытыгы – Ха-

мафаттаа уонна Аппааныга ытытыллар буоланнар, икки бөһүөлөк икки ардыгар күнгэ хастыыта да таһылынним. Хата, ону Нам массынаалаах дьонун үтүө майгыта, киһилии сирэ абыраата. Көрдөспүт эрэ дьонум бары туох да төлөбүрү суох массыналарынан наадалаах

сирбэр тиэрдэн биэрэн истилэр. Сорох түгэнигэр күрэхтэһии буолар дьэтигин ааныгар афалан түһэртээтилэр.

Инньэ гынан, Нам үтүө дьон биһиги дневникпит кэмизгэр уонна попчу тахан иһигэр улахан көмө буоллулар. Бу иһин Нам олохтоохторугар барыларыгар махталбын тиэрдим этэ.

Михаил МОРДОВСКОЙ-Михута, спорт суруналыһа

Мин маннык этилээхпин

БАРЫ КЫҤАЛЛЫАҒЫН!

Санаатах аайы тиксибэт улахан эпиптээх спартакиадабыт «хайдах туох ааһар?» диэн долгуйан ахан биэрбиппит, хата онтукпун санаабыппытынаафар, истибипитинээфэр таһыччы үчүгүйдик, этэнгэ ааста. Ол курдук, үлэ бөвө барбытын, улахан тутуулар кэмизгэр бүппүттэрин илэ көрөн сөрү диэн сөхтүбүт.

Төһө да үрдүгэр олордорбут, субу курдук буолар эбит диэн көрөр иллэн суох. Бөх икки, сибэкки икки буола сылдыбышпыт.

Дэ, онтон аһыллыы церемонията буолбутугар көрө олорон үөрүүбүн, долгуйуубун тулуйбакка, дэлэҕэ, ытамныйа сыһыам дуо?! Оннук үтүөкөн көстүү дьоллоох күннэрэ аастылар. Ол да иһин үгүс улуус былдыаһыгар сылдыар тэрээһин буоллаҕа. Аны улууспут спортсменнара иккис бөлөххө II-с миэстэни ылбытара сүдү үөрүү кустуга буолан барыбытын ыга кууста.

Бу буолан ааспыт түгэн өйбүтүгэр-санаабытыгар өтөрүнэн ааспат итигитэ илгийэ, сылааһа сылаанньыта, кэрэни кэрэхсэтэ, баары харыстата, хаһан барарар түмсүүлээх буоларга эркээйи буолуоҕа.

Бу күннэргэ онно-манна кэлэ-бара көрдөххө, бөх-сыыс олбу таах ыһыллан эрэр курдук көрөбүт. Улууссалар кытыыларыгар бөх быраар туох эрэ онорон туруоруур киһи, сэдэх да софус буоллун, сыгар бөвү мээһэ ыспакка, ол иһиккэ илдээн бырафыллыа этэ. Билигин кураанах иһит суутун-хаатын, кумаафыны ханна эрэ бүк анһан ааһафын.

Төһө да түбүктээх үлэбит үтүө түмүктэммитин иһин, «һуу» гынан уоскуланҕа киһирэн олобокко, ситэ илиги ситэрэн, тиэллэ илиги тийээн, кэлэр-барар дьон «оо, пахай, бу дьоммут урукку чөллөрүгэр түспүтүгэр» дэһпэт туһугар, бука бары кыһаллыафын.

З.И. ЕГОРОВА, Нам

Депутат – норуот киһитэ

Ил Түмэнгэ депутаттыт Алексей Еремеев, биллэрин курдук, парламентка сис комитеты салайар. Туох баар сокуоннар барыллара бу комитетке көрүллэн, ырытыллан баран көрүүгэ, ылыныыга киирэллэр. Онон сокуоннары бэлэмнээһинтэн аны күһүн буолар быбардарга тийэ Алексей Ильич улууспут ханыатыгар хоруйдарын билсин.

Корр.: Республикабыт аба баһылыгыны быбарда болдьоун иннигэр ытыгылар, ону сэргэ өссө туох уратылардаабын туһунан кэпсигэр буолаарай?

– Мин былырынын өссө депутатка кандидатынан сылдьан быбардааччыларбар, быйыл күһүн буолар быбардар өссө биллэ иликтэринэ, тус бэйэм сабадалааһыммынан чакчы буолуохтара диэн этэн турабын. Тоҕо диэтэргит, 2016 с. Госдумага улахан быбардарга сага састаабы талыахтаахпыт. Онон агардас партиянай эрэ испиһгинэн буолбакка, анарын биир мандааттаах уокруктарынан быбардыахпыт. Ол кэмгэ 2015 с. 60-тан тахса субъектарга губернатордар уонна баһылыктар быбардара буолуохтаахтар. Манньк хонулаһыны былаас ситимэ үлэлиригэр, бюджетке да күчүмэйдэри үөскэтэрэ эрдэтэн биллэр этэ.

Ол иһин эрдэлэтэн 2014 с. сорох уобаластарга, республикаларга болдьоун иннигэр быбардары чуолаан национальнай регионнар туруорсубуттара. Кинилэр үөһэттэн аһаабыт статустара ардыгар үлэвэ-хамнаска, общественны салайарга уустуктардаах буолбута. Норуот быһаччы быбарынан талыт салайааччыта үлэлиригэр быдан кыахтаах, норуот итэвэлигэр олоһуран үөһэ салалтаттан туруорсара даҕаны тоҕоостоох. Анааһынга ким баҕарар салалтага кэлэн хаалыан сөп, оно норуот туох да быһаарар оруола суох буолара сатамныта суох.

Биир уратыта диэн, аан дойдуга бүгүн балаһанна тыһаабыт кэмигэр кыһалдаттан киирнээһин (централизация) олохтоһон сөп. Оноуоха сомоһолууну норуот итэвэйбит эрэ дыно хааччылаахтара. Биллэргит курдук, итинник түмсүүгэ наадыһы үөскээбитин биир баһаччынан Е.А. Борисов өйдөөн Путинга киирэн быбарга болдьоун иннигэр турарын итэвэтиллээхтик дакаастан сөбүлэнги ылбыта.

Корр.: Сорохтор бу быбарга Тумусов о.д.а. турбатахтарын төрүөтүнэн эһил эмиз быбар ытыгылар, онон аны күһүн быбарга кыттар улахан суолтата да суох тиксир. Бу өттүнэн сокуон туох диирий?

– Биһиги туспа Конституциялаахпыт, оно быбары хаһан, хайдах ытытары бэйэбит парламеммыт сокуон быһытынан быһаарар диэн быһаччы этиллэр. Маны таһынан төһө депутаттаах, хас министрээх буоларбытын, уопсайынан былаас тутулун бэйэбит быһаарабыт. Ити силовой структураларга федеральнай боломуочуйалары эрэ киллэрбэккэ туран.

Бэйэбит сокуоммутунан республикабыт баһылыгын 5 сыл болдьоохто талабыт. Кини 4 төрүөтүнэн дуоһунаһытан тохтун сөп: – өлөр түбэлтэтигэр; – доруобуйатын туруунан; – бэйэтэ баҕа өттүнэн тохтуур түгэнигэр; – парламент итэвэли сүтэрдэбин (вотум недоверия), манна анал процедура олохтоомута. Онон быйыл талылар Ил Дархан 2019 сылга диэри итинник төрүөттөр суох буоллактарына үрдүкү дуоһунаска үлэлиир талору бырааптаах. Атын вариант суох.

Оттон Ф.С. Тумусов бу быбарга тоҕо кыттыбат дииргэ тус бэйэм көрүүбэр, баһаччы, сааһа ыраатта, иккиһинэн, уопуттаах политик буоларынан Россия салалтата Егор Борисовы өйөөбүтүн талору учуоттуруунан, үсүһүнэн, Федот Семенович 2016 сылга Госдумага быбарга

киирсэр санаалаах буолуон сөп, төрдүһүнэн, «Сиярээх Россия» олохтоох салалтата бу быбарга хайдыһыны танаарбыт позициялааһыттан дии саныыбын.

Корр.: Аны парламента быһаччы үлэвэр киирдэххэ сылы кыайбат кэмгэ сис комитеты салайарга урут тас өттүттэн көрүүн, сыанабылын төһө улартыйда?

– Сокуону онорор диэн сүрдээх ыарахан дыала эбит. Олус элбэх экспертизаны аһар, хас биирдии тылыгар, туочукатыгар, сопутуойугар тийэ. Ол кэннэ биирдэ барыл быһытынан парламент көрүүтүгэр киирэр. Билигин Россия правовой ситимэ оһоһуллан турар, федеративнай төрүүккэ олоһуран боломуочуйалар тырылыбыттарга, Төрүт Сокуон 71 ыстатыйатынан туох салаалар федеральнай киингэ,

вительство, хас биирдии депутат, политической партиялар, Конституционной суут уонна профсоюзтар буолаллар. Маныаха эбии прокуратура манньк быраабы ыларга туруорсар, сорох

Алексей ЕРЕМЕЕВ, Ил Түмэн депутата: «СОКУОННАРЫ ОЛОҔУ КЫТТА ДЬҮӨРЭЛЭЭН»

72 ыстатыйанан ханнык хайысхалар холбуу (совместной) боломуочуйаларга бааллара чопчу ыйыллаллар. Маны таһынан ордубут салаалар миэстэтигэр быһаарыллаллар.

Биһиги иннибитигэр 4 ыгыры (созыв) депутаттара республика үлэлиир правовой ситимин сүрүн онкулларын онорбуттара. Ол эрэн олох хаамыта улартыйар, оноуоха сокуоннары сагардан биэрэбит, ситэрэбит. Ону сэргэ сорох өттүгэр аһаас өрүттэр да бааллар. Холбура, тыа хаһаайыстыбатыгар сокуоммут баччаанна диэри суох. Оттон Сахабыт сирин төрүт олохтоохторо тыа сиригэр олоһоллоро биллэр. Административнай Кодекс өттүнэн биир оннук, элбэх үлэ эрэйиллэр.

Бири бэлиэтиэм этэ, сокуону төрөтүүгэ алын таһымга, ол эбэтэр экспертизалар, салгыы комитетке, санаа атастаһылыра, мөккүөрдөр сыгытык бараллар. Онон чочуллан, сөбүлэһиллэн баран уопсай дьүүлгэ, пленарнай мунһааха тахсар. Онон эбии мөккүөр үөскээтэһин сокуон барыла ситэ бэлэмнэмэтэһинэн сыаналанар. Дьолго, биһиги комитетпыт бэлэмнээбит барыллара барыта ааспыттара, атын комитеттаран киирбит 5-6 барыл төннөн турар.

Биһиги комитетпытын сис диэн ааттыгыллара сөп эбит, Ил Түмэн көрөр боппуорстарын аһарыттан ордуга манан аһар. Атын да комитеттар киллэрэр боппуоростара биһигини кытта сөбүлэһиннэриллэн баран көрүллэллэр.

Корр.: Сокуон барылларын киллэригэр, нууччалаатаахха «законодательная инициатива» диэнгэ, ситэриллэх былаас, парламент, общественность өттүттэн саба тарыйан көрдөхө бырыһыан өттүнэн төһөлү тиксирий?

– Сокуону киллэригэр бырааптаахтарынан Ил Дархан, пра-

регионун интэриэһин туруулаһыыга үс бастакы миэстэлэртэн түспэт.

Оттон бюджет чааһыгар ити 136 млрд солк.-тан 70% булгуччулаах ыстатыйалар: хамнас уонна бюджетнай эбэһээтэлиститибэлэр, ол мөккүөргэ турбат. Ордубут 20-тэн тахса бырыһыаны эрэ быһаарабыт. Социальной эбэһээтэлиститибэлэр 80% толоруллаллар, арай тулаайах оһолору көрүүгэ-истиигэ, дьиилээһингэ 20% эрэ.

Корр.: Биһиги улууспут 4 депутаттаах, эһиги түмсүн улуускут интэриэһин туруулаһыыга балаһаннабыт хайдаһый, туох хардыылар оһоһуллалларый?

– Манна бэлиэтиэм этэ, улуус дыаһалтата мэдэтин депутаттарынан кытта мэлди сибээстэһэр. Улахан тэрээһиннэргэ, бюджетты тырыыга, атын да хайысхаларга үлэбитин координациялаан,

иһиги улууспут ханнык салааны кууска сайыннаран иннин диэки хардыылыан сөбүй?

– Дойдубут, Нам улууһа, территорията олус кыра, айылдата үчүгэй, Өлүөнэ өрүһү сыттанан олоһобут. Сир баайа диэн суох, ол оннугар суоллаахпыт, Дьокуускайтан чугаспыт. Мин санаабар, биһиги тыабыт хаһаайыстыбатын кууска сайыннарыахтаахпыт. Алмаас, көмүс диэн үчүгэй, дохуоттаах, ол эрээри туохха да бэйриллибэт баайыт – бу доруобуйабыт, ону дьон-сэргэ өйдөөн эрэр.

Ол аага аһыыр аспыт, иһэр уубут туругунтан инники дьылдабыт тутулуктаах. Аан дойдуга ас тийибэтэ, хаачыстыбата мөлтөвө, онноһор иһэр уу проблемата кууска турда. Химия сайдан күүсүстүөннай ас, таһас о.д.а. туттуллар буолла. Онтон киһи доруобай буолуон, өр олоһу баҕарар. Ол инниттэн чөл олоһу тутуһуу, ыраас салгыһынан тыһанар, ханнык да химията суох экология өттүнэн ыраас аһы, ууну туһаныы – бу культ буолуохтаах. Бэйэбит төрүт аспытын дэлэтэн, ол инниттэн ынах, сылгы аһсаанын элбэтэн, арыгы, пийэ оннугар кымыһынан утахтанан олоһуохтаахпыт.

Бэйэ бурдугун, кормовой базаны хаһатар инниттэн, баҕар-баҕарыма, бааһыналарбытын сөргүтэр, сиргэ үлэни тилиннэрэр үлэни саҕалыахтаахпыт. Бу өттүнэн дойдун үрдүнэн хамсааһын тахсара күүтүллэр, тоҕо диэтэргит, маны национальнай куттала суох буолуу быһыгынан сыаналанар. Таһан киирэр оһуруот аһа, бурдук, эт о.д.а. хаачыстыбата быстар мөлтөһүн дьон үкэ өйдөөтө. Куорат олохтоохтору улуустартан киирэр тыа хаһаайыстыбатын бордоскусуатын хото атылыһар. Онон хортоһуу хаһаалар курдук кыс устата уураарга үөрэнэн саас атыга ботуччу танаардааха дохуот үгүөрү киириэһэ. Дьокуускай курдук улахан рыногы сытанна сытан бордоскусуабытын батарбаппыт, дьон кэннигэр буолабыт, арай «Эрэл» үүттэн бордоскусуата хамаһатык барар, ол эрээри кээмэйэ кыра.

Өссө биир салаа. Куорат кыты бөһүөлэктэринэн 300 тыһ. киһиэхэ тийидэ, улаата турар. Бу дьон чугас эргин сыһынаһанна наадыһаллар. Олохторун таһыма үрдүүр, онон сөбүгэр үптээхтэр, бары омум сиринэн тэлэһибэттэрэ чакчы. Онон Хаһалас «Орто дойдун», «Өлүөнэ остуолбалара» маршрутуан сылдьаллар, «Булууска» тийиэллэр. Биһиэхэ ити курдук туризм салаатыгар утары уунарыт суох. «Ленские зори» эрэ дьарыктанар да, бу соһотох биир тэрилтэ кыага кырата өйдөнөр. Улууска 3-4 итинник дьон сөбүлээн кэлэр маршрутун, кэрэхсиир сирдэрин тэрийдэххэ улууска быһаччы да, нолуок да быһытынан, харчы да эргииригэр хамсааһын тахсыан сөп.

Уонна, түмүктээн эттэххэ, тутуу хаһан баҕарар ытылыла туруоһа. Хомойуох иһин, улууска тутуунан дьарыктанар тэрилтэбит суоһун курдук суох, барыта урут эстэн хаалбыта. Онон бэйэбит дьоммутун өйөөн, холбура «Уйгу» тэрилтэни, хайа эрэ өттүнэн преференция биэрэн сайыннаран тоҕо сатаһыа суоһай? Маны тэнэ тутуу матырыһаалларын оноруунан дьарыктанар кэскиллээх суол. Аппаһыга кирпиичэ соһуотун тэрийдэргэ кэпсэтиилэр бааллара, онтон да атын көрүнүнэн барыаха тоҕоостоох кэм үүннэ. Республикага тутуу маһа баранна, Иркутскайтан аһаллар, онон безотходнай технологияны баһылаатаахха сатанар.

Манна дьон доһурун таба көрөн, бириэмэтигэр өйөөн, сөптөөх приоритеттары талан кэскиллээх үлэни улуус дыаһалтата сүрүннүүн наада. Оттон биһиги, Ил Түмэн депутаттара, тура туран хаалбаппыт чуолкай, бииргэ буолан, дьоммутун түмэн чопчу дыаһалларынан дьарыктаныахпыт.

Кэпсэттэ В. КАСЬЯНОВ

Корр.: Алексей Ильич, түмүккэ кэллэххэ, эн санааһар, би-

Бэйэни салайыныны – инники дьылдабыт

От ыйын 21 күнүгэр Нам селотун ГОС-рын олохтоохторо саҥа тутуллубут Олонхо дьиэтигэр субуотунньуктаатылар, кырааскалаатылар.

Бу субуотунньукка 5 №-дээх «Чэчир» ГОС (предс. Винокурова К.С.), 2 №-дээх «Рассвет» ГОС (предс. Прокопьева В.В.), 7 №-дээх «Сайдыы» ГОС (предс. Ядрихинская А.С., предс. солб. Винокурова П.А.) олохтоохторо, ветераннара, оҕолоро кытыннылар. Ол курдук, 5 №-дээх «Чэчир» ГОС-тан А.А. Матвеева, Л.П. Решетникова, В.В. Попова, Л.В. Фролова, К.С. Винокурова уонна оҕолор Софрон Решетников, Айсен Егоров, Сахаян Винокуров сырыттылар.

Мань таһынан оҕолор Айына Бугаева, Дайаана Бугаева, Милена Охлопкова үлэлээтилэр. Ветераннар М.Ф. Новгородова, М.М. Винокурова, А.И. Протопо-

ОЛОНХО ДЬИЭТИН СЭРГЭХСИТТИЛЭР

пова кэлэн күүс-көмө буоллулар. Олонхо дьиэтэ силлэгэ ситэн, тупсарыллан үлэҕэ кириити-

гэр бу субуотунньук төһүү күүс буолоуоҕа. Инникитин даҕаны Олонхо дьиэтин онорууга субу-

отунньуктар ытыллыахтара, онуоха түөлбөлөр олохтоохторо актыыбынай кыттыыны ылыах-

тара диэн эрэнэбит.

В. РЫКУНОВА

Оҕо сайынны сынньалаҥа

«Эдьигээн – Суотту – Бэстээх – Чурапчы – Таатта – Нам – Ханалас» – бу курдук маршруттаах Саха республикатын уһансыбыт чулуу дьоммут төрөөбүт үөскээбит, олохтоох сирдэрин патриотическай тыһыҥна иитэр-үөрэтэр сыаллаах-соруктаах экспедициянан Эдьигээнтэн бэс ыйын 27 күнүгэр «С. Аржаков» теплоходунан 27 оҕо, 7 иитээччи туруммуттар. Культура уон-

тан тахса араас музейдарга сырыттыбыт. Ол курдук, Уус-Алдан Суоттутугар «Довордоһуу» музейыгар, Чурапчыга краеведческой уонна Коркин аатынан спортивной музейдарга, спортивной институтка, сүүрүүгэ олимпийскай чемпионка Т. Самойлованы уонна Чурапчы баһылыга А. Ноговицыны кытта көрсөн кэпсэтэн дуоһуйдубут. Бэстээххэ транспорт музейын

14 буулка минньигэс да килиэби сиэтибит!

Салгыы бастакы президент М.Е. Николаев төрөөбүт дойдутугар Хаҥалас улуунугар Чапаевоҕа сылдьан, Хатырыктан түөрөн ылбыт мас чэчирдэрин, бөлөх уктаах үүнээйилэри илдьэн олортубут. Бу сырыыбыт умнуллубат түгэннэрин кэпсээтэххэ – саамай үрдүк Модун Ураһаны көрбүппүт буолар. Былыр өлбүт сахалар аранаска

Сокуону билиэххэ, тутуһуохха уонна туһаныахха

От ыйын 18 күнүгэр улуустааҕы ис дьыала отделын сыл агарын түмүктүүр муньаҕа буолан ааста. Муньахха улуус баһылыгы солбуйааччы Н.Н. Степанов кыттыыны ылла. Муньахха икки боппурус дьүүллэһилиннэ, бастакытынан 2014 сыл бастакы агарыгар Нам улуунун территориятыгар оперативнай быһыы-майгы туруга, иккиннинэн суолга куттала суох буолууну сэрэтии.

Нам улуунун ис дьыалатын үлэтин билиһиннэрдэ, баар ыа-

БЫЛЫРЫНҢЫТААҒАР БУРУЙ ЭЛБЭЭБИТ

отдела бэйэтин бөлөҕөр 15 отдела ортогугар үһүс миэстэҕэ тахсыбыт. Бизэс ый түмүгүнэн отдел үлэтэ «положительнай» диэн сыаналаммыт. Сыл агарын иһигэр барыта 138 буруй оҕоһуллубут, ааспыт сылга баччаларга 75 буруй эбит, ол эбэтэр буруй оноруу 84% үрдээбит. 31 буруй ааспыт сылга оҕоһуллан баран арыллыбакка, силиэстийэтэ бүппэккэ соһулла сылдьаллар, онон буруй ахсаанын эппиттэр. Быйыл 5 угон (былырын 9), 29 уоруу (былырын 49) бэлиэтэммит, 37 буруй арылла илик, 7 буруй оһуобай ыарахан көрүнгээх, 19 буруйу ир суолларынан ирдээн түргэнник арыйбыттар. Саамай элбэх буруй оҕоһуллар сирэ Нам селота, манна 85 буруй оҕоһуллубут (61,6%). Сүүрүннээн 18-40 саастаах дьон буруйу оноролор эбит, буруйу онорооччулар 83%-нара (28 киһи) тугунан да дьарыктаммат, 44 буруй итирик дьонунан оҕоһуллубут. Общественнай миэстэҕэ буруйу оноруу элбээбит, ол курдук былырын 17 эбит буоллаҕына быйыл 33 буруй оҕоһуллубут. Общественнай миэстэҕэ уоруу, массыынаны угоннааһын, дьон малын-салын алдьагы ода. буруйдар оҕоһуллубуттар.

рахаттары эттэ. Ол курдук суоллары реконструкциялааһыны туруорса сатыыллар эбит, билигин туругунан суоллар сорохторо уларытыллыбыт. Республикааҕы суол управлениетыгар туруорсан Нам-Дьокуускай суолугар 105 м оҕоһуллубут, эһиил суол барыта тупсарыллан оҕоһуллуохтаах. Былырын сыл агарыгар 79 итирик суоппар тутуллубут эбит буоллаҕына быйыл 105 киһи тутуллубут. ГАИ начальнига Н.А. Петров дьонистибэт, син бири иһэ тураллар, биһиэхэ общественность көмөлөһүөн наада, итирик суоппардары көрдөхтөрүнэ тыллыахтарын наада диэн эттэ. Улахан кыайыынан, үлэни суоллары уонна уулуссалары паспордааһын буолбут. Суоллар ситэ оҕоһуллубатах буоланнар, дьонтон суол быраабылатын тутуһууну ирдирин кыаллыбат. Холобур, сатыы киһи туоруохтаах сиринэн анал бэлиэ (зебра) суох. Онон анал бэлиэтэ суох сиринэн суолу туораабыт дьону ыстарааптырыбыттан да кыбыстабын диэн Н.А. Петров эттэ. Нэһиликтэр бэйэ-бэйэлэриттэн чугас сыталларынан Нам улууна атыттардааҕар уратылаах. Онон ГАИ штатнай расписаниетын элбэтэри туруорсаллар эбит.

Буруй элбээһинин сүрүн биччинэтинэн маньыктары аахтылар: былырынҥыттан хаалбыт 31 буруй эбиллиитэ, сэрэтии үлэтэ мөлтөҕө, өр кэмнэ участковайдар начальнига суох сылдьыбыттар, участковайдар тийибэттэр, билигин даҕаны икки вакансия баар, сотрудниктар сэрэтии үлэтинэн дьарыктаммакка наар кумааҕыны толоруунан дьарыктаналлар, урукку өтүгэр ИПС (патрульно-постовая служба) диэн тэриллэн 3 киһилээх бөлөх уулуссалары кэрийэ сылдьыбыт эбит буоллаҕына, бу сулууспа сарбыйыыга түбэспит, участковайдар уларыта тураллар, санаттан саҥа дьон кэлэллэр, онон үлэлэригэр ыарыраталлар. Участковайдар үлэлэрин тупсарар сыалтан нэһиликтэ олохтор усуллубуйаалаах, дьылээх-уоттаах, дьизэ кэргэннээх дьону ыла сатыыллар. Участковайдар үрдүк юридическай үөрэхтээх буолуохтаахтар, оннук киһи аҕыйах, онон киһи көстүбэт. Буруйу оноруу элбээбитин биччинэлэринэн өссө хаайыттан элбэх киһи тахсытынын, кинилэр иккитээн-үһүстээн буруйу онороллор. Төрөппүттэр оҕолорун көрбөт-истибэт буоланнар оҕолор буруйу оноруулар эмиэ элбэх.

Саастарын ситэ илик оҕолор подразделениеларын салайааччыта Л.О. Атласова үлэтигэр көрсөр ыарахаттары иһитиннэрдэ. Ол курдук, профилактика организмын биригэр үлэлэһиннэрин туһунан межведомственной былаан оҕоһуллуохтааҕа кыалла илик. Аны туран үлэтигэр соҕотох хаалбыт. Улуус дьаһалтата сорох өрүттэргэ үлэҕэ утары барбатын иһитиннэрдэ. Түүнү өттүгэр иһэр-аһыыр ыалтан оҕолору былдыырга тустаах дьону кыайан булбакка бу оҕолор былдыаммакка, арыгылы олохтор төрөппүттэрин кытта хаалаллар эбит.

Ис дьыала отделын начальнигы солбуйааччы М.М. Кокарев түмүк тылыгар бири сүрүн соругунан хаайыттан босхоломмут дьон иккитээн буруйу онорботторун ситиһии буоларын иһитиннэрдэ. Нэһиликтэ аайы ДНД-лар тэриллэн үлэлээтэхтэринэ полицияга төһүү күүс буоларын эттэ. Билигин туругунан ДНД Үөдэйгэ уонна Аппааныга эрэ үлэлиир, атын нэһиликтэргэ кыһаллыбаттар эбит. Нэһиликтэннээх сэрэтэр үлэни күүһүрдүүххэ наада диэн муштубут сотрудниктарга тоһо-тоһоон эттэ.

ГАИ начальнига Н.А. Петров

В. РЫКУНОВА

ЧУЛУУ ДЬОММУТ ТӨРӨӨБҮТ ТҮӨЛБЭЛЭРИГЭР

көмүллэн сыталларын биллибит. Суорун Омоллоон суохалын (склеп) көрдүбүт. Былыргы сылай бүтүн мастан илинэн хаһыллан оҕоһуллубут араас үлэлэри көрөн сөхтүбүт-махтайдыбыт. Сүүнэ да улахан мастер үүммүттэр эбит биһиги Сахабыт сиригэр! Дьингээх былыргы ойуун таһаһын көрбүһүт. Православнай таһаһа дьиэтигэр сырыттыбыт. Баһылай Манчаары оонньуутугар анаан тутуллубут стадиону көрдүбүт.

Махтанабыт бу экспедицияны тэрийсибит, сүүрбүт-көппүт салайааччыларбытыгар Н. Корниловаҕа, Л. Сивцеваҕа, төрөппүттэригэр, Эдьигээн орто оскуолатын директоругар Д. Петроваҕа, автобуспутун

на Арктика сылыгар аналлаах холбоһуктаах бырайыагы онорон, сүүрэн-көтөн, спонсордары булан, бири сылы быһа оҕолорго араас куюнурустары тэрийэн, чулууттан-чулуу, сытыттан-сытыты 17 оҕону сүүмэрдээн Эдьигээннээҕи А. Уваровскай аатынан историческай музей директоры, СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ Людмила Сивцева, Эдьигээн орто оскуолатын сүүрбэччэ сыл ыстаастаах биология учуутала, СР үөрэҕиригитин туйгуна Наталья Иннокентьевна Корнилова, иитээччилэр уонна төрөппүттэр, уопсайа 7 улахан киһи иллээн-саҕалаан илдьэ сырыттылар.

Элбэх сонуну, саҕаны көрөн-истэн, үйэлэрин тухары дууһаларыгар, өйдөрүгэр-санааларыгар умнуллубат түгэннэрдээх сырыыларын Эдьигээн орто оскуолатын 7 кылаас үөрэнээччитэ, суруналыыс буолар ыра санаалаах Тая Константинова маньыгы кэпсээтэ:

«Чулуу саха уолаттара төрөөбүт дойдунуларын көрөөрү-истээри сылы быһа бэлэмнэнибит, араас куюнурустары, күрэхтэри ыттыбыт. Онон бу экспедицияга саамай кыахтаах, булугас өйдөөх оҕолор сүүмэрдэнэн талыллыбыттар. Улуустары автобуһунан кэрийдитибит, палаткаларга хоно сырыттыбыт, кутаа оттуунан аспытын астанан аһаатыбыт. Онон өй-санаа, эт-хаан өттүнэн эрчийини, буһарыны-хатарыны аастыбыт диэхпитин сөп. Бу экспедиция кэмигэр уон-

көрдүбүт. Тааттаҕа П.А. Ойуунускай, Суорун Омоллоон, Алампа олохтоохторо, үөрэммит сирдэрин, музейдарын көрөн астынныбыт. Нам улуунун Хатырык нэһилигэр М.К. Аммосов аатынан Государственность музейын, «Үрдүк Иир» туристическай комплекс острогун көрөн сөхтүбүт. Намҥа ытыллыахтаах Саха сирин VI спортивной оонньуулар факеллара Хатырык нэһилигитин олохтоохторо үөрүүлээх быһыыга көрсөр түгэннэригэр кытынныбыт, музыкальнай эбэрдэбитин тиэртибит. Курулааччы түһэ турар ардах аһыгар Хатырык «Үрдүк Иирэтигэр» кутаа уотугар ас буһарынан кисели кытта

арендалаан биэрбит Ил Түмэн депутатыгар И. Андреевка, хас биридии нэһиликтэргэ көрсүбүт дьоммутугар, Хатырык нэһилигитин спортсаалаҕа хоннобут салайааччытыгар Н. Кейметинова.

Бука барыгытыгар Эдьигээннэртэн ҺЭ ҺЭГДЫБО СПАСИБО!!!

Эһиил аны Сахабыт сирин соҕуруу улуустарыгар, Нерюнгрига, Байкалга тийэ сылдьар ыра санаабыт туоларыгар дьулуһуохпут, бэлэмнэниэхпит».

Альбина КУЛИЧКИНА, РФ суруналыыстарын сойуһун чилиэнэ, хаһыат общественной корреспондента, Хатырык

Ыччат айар, дьулуһар

Саха сириҥ VI спортивнай Оонньууларын сабыллыгыгар Петя Попов «Өрөгөй үрдээтин» диэн ырыаны гимназия уолаттарын кытта толорбутун бары да сэнээрэ истибит буолуохтааххыт. Кини кимий?

- **Петя, үтүө күнүнэн! Кимтэн кииһинээх, хантан хааннаах уол оҕото буолабын? Сэһэргии түс эрэ.**

- Мин 1996 сыллаахха кулун тутар 3 күнүгэр Нам уллуһун Түбэ нэһилиэгэр Дария Петровна уонна Петр Петрович Петровтар дьэ кэргэттэригэр үһүс оҕонун күн сириҥ көрбүтүм. Бииргэ төрөөбүтүгэр бэйэбит. Ийэм Түбэбэ «Айхал» культура - сыннаалан кииһин директора, аҕам Түбэ орто оскуолатын физкультура уонна ОБЖ учуутала. Быйыл бэйэм республикатааҕы лицейи ситиһилээхтик үөрэнэн бүтэрдим.

- **Эн олоххолоугун, ону тэнгэ ыллыгыҥ. Бу манна эйигин ким уһуйбутай уонна ханна үөрэммигиний?**

- Кыһыл оҕо эрдэспиттэн ырыа эйгэтигэр улааппытым диэххэ сөп. Ийэбинэн эбэм Шарина Варвара Саввична биһик ырыатын ыллыра. Онтон аҕам Сунтаартан төрүттээх. Ийэтэ Попова Розалия Николаевна Сергей Зверев – Кыһыл Уола ансамбльгар сылдыбыт. Ол иһин, хайдах эрэ, ырыа кута, олонхо эйгэтэ хааммар баар дии саныбын.

Детсадка Түбэбэ сылдыбытым, онтон Намнааҕы оскуола-садка 1-кыттан 4-с кылааска диэри үөрэммитим. Онно кириээт эдьийдээх убайбын батыһан оҕо эйгэтин түөлбэтигэр фольклор куруһуогар кирибитим. Салайааччы Соколова Ефросинья Васильевна этэ. Норуот ырыаларыттан саҕалаан олонхоҕо тийэ үөрэппитим. Ол кэннэ 5-с кылаас 9-с кылааска диэри Нам 2 №-дээх оскуолатыгар үөрэммитим. Бу да сылдьан куруһуокпар сылдыбарым. Фольклорга 2010 сыллаахха диэри дьарыктанмытым. Олонхону бэйэм толорбун.

9-с кылааска үөрэнэ сылдьан, кулун тутар Дьокуускай куоракка республикатааҕы лицейгэ гуманитарнай кылааска туттарсан кирибитим уонна 10-11 кылааска онно интернакка олонхо үөрэммитим. Бииргэ төрөөбүт убайым Коля эмиэ манна үөрэммит буолан, эрдэттэн билэрим. Наһаа элбэх талааннаах оҕолор республика араас мунуктарыттан кэлэн үөрэнэллэр эбит.

Оттон ырыага эмиэ оҕо эрдэспиттэн чугаспын. Ийэлээх арам эмиэ ырыаһыттар, уопсайынан биһиги дьэ кэргэн бары да ыллыбыт. Онон ырыа, олонхо – арахсыпат аргыстарым. Детсадтан ыла ыллыбарым. Бастаан хорга ыллаабытым, онтон начальной кылааска үөрэнэ сылдьан, 2-3 кылааска соҕотох ыллыбар буолбутум. Куоластын

Ефросинья Васильевна туруоран биэрбитэ. Ону тэнгэ өссө 1-кылааска үгүкүгэ кирибитим.

- **Талааннаах кини барытыгар талааннаах диһллэрэ сөп даҕаны эбит. Оттон ханнык музыкальной инструменнарга оонньуугунуй?**

- Музыкальной оскуолаҕа фортепианоҕа Атласова Зинаида Никитична дьарыктаабыта. Онно үөрэнэ сылдьан ырыа алыбыгар уйдаран, дьэ, дыһнээхтии ылларбытым. Начальной оскуоланы бүтэрэн баран баян куруһуогар сылдыбытым. Салайааччы Пестряков Николай Николаевич. Баянна кини эрэ барыта сатаан оонньуур буолбат. Ол иһин мин ити инструмены хайдах эрэ уратытык көрөбүн, чугастык ылынабын.

Музыка ис эйгэтин үөрэтэр музыкальной оскуолаҕа салгыы үөрэнэн испитим. Учууталларбынан Новгородова Ульяна Константиновна, Шулиновская Галина Павловна, Корякина Дора Григорьевна буолаллар. Музыка теориятын, музыкальной литературы курдук предметтэри уроук курдук үөрэспиттэрэ. Ити кэнниттэн ноталаах ырыаны көрдүм да, тутта оонньуур буолбутум. Оннук быдан чугас буолар эбикиҥ ырыаҕа.

ЫРЫА – ОЛОБУМ АРГЫҤА

- **Ыллыгыҥ, үгүкүлүүгүн, олонхолоугун. Бачча талааннаах кини ситиһилэрдээх да буолабын?**

- Бастаан олонхону толоруу куонкурустарыгар 2006 сыллаахха Бүлүү куоракка «Олонхо дойдутун оҕотобун» диэн республикатааҕы фестивалга кыттан дипломант буолбутум. Ити бастакы улахан ситиһим да, кыттыым да этэ. Фестиваль тэрийээччигэ Сысолятина Зоя Григорьевна. Ити кэнниттэн кинилин куруук билсэбит, онно-манна салайан илдэ сылдьааччы. Ол сыл муус устарга президент В.А. Штыров «Юный исполнитель олонхо» диэн бириэмийэни туттарбыта. Итинник бириэмийэни уопсайа 5-тэ ыллыбым. Онтон үөрэбин, киэн туттабын.

2006 сыллаахха балаҕан ыйыгар Ханты-Мансийскай куоракка «Северный форум» диэн норуоттар икки ардыларынааҕы тэрилтэлэрин мунһаҕар республика делегациятыгар кыттыгыҥ ыллыбытым. Ким Борисов диэн хомусчуту кытта кыттыбыппыт. Кини хомустаабыта, мин олонхобун толорбутум.

Олонхо ыһахтарыгар Сунтаарга, Тааттаҕа, Мирнэйгэ, Ньурбаҕа кыттыбытым. Мирнэй куоракка ыттыллыбыт ыһахха гран-при хаһаайынынан буолан Парижка барар босхо путевканы наһаарадаламмытым.

9-с кылааска үөрэнэ сылдьан эмиэ республика делега-

циятыгар кириэммин Башкирия Уфа куоратыгар олонхо презентациятыгар кыттар чиекэ тиһибитим. Сылһан айы «Олонхону атын дойдуга билиһиннэри» диэн программаны атын дойдуга сылдьан билиһиннэрэллэр эбит. Манна сарсыарда 10 чаастан күнүс 1 чааска диэри 5 олонхоһут буолан 40-45 мүнүүтэ толорбуһут. Сэнээрбитим диэн, башкирдар олунун диэн болдойон, сэнээрэн олонхо истибиттэрэ. Тылбыт-өспүт да майгыһнаһар буолар эбитэ буолуо. Саала иһэ тобус-толору көрөөччү этэ. Мин санаабар, истээччи да, көрөөччү да толорооччуга улахан оруолу ылар.

2012 сыллаахха бэс ыйыгар Карелияҕа «Встреча эпосов народов мира» диэн Аан дойдугааҕы фестивалга кыттыбытым. Намтан мин, Константин Николаевич Тихонов, Дмитрий Иванович Кривошапкин уонна Ньурбаттан Ньургун Захаров буолан тийэн олонхону атын норуокка билиһиннэрбиппит. Олонхону толоробутун Петрозаводск консерваториятын профессордара, устудьуоннара буолан кэлэн көрбүттэрэ, сөхпүттэрэмахтайбытара. Өссө ол толоруубутун видеоҕа устубуттара.

Бу сыл сэттиньитигэр Саха

- Музыкальной оскуолаҕа сылдьан матыһып суруйан нотаҕа түһэрэр этим. Уопсайа 19 ырыаны суруйбутум да, ким да билбэт, киэн эйгэҕэ таһаара иликпин. Саха суруйааччылары хобооннорун ааҕан баран, сөбүлээбит хоһооммор матыһып айабын.

- **Иэйи хаһан кириэр, хайдах кэлэр эбитий?**

- Үлэли сырыттаһына иэйиим кириэр. Ону соробор нотаҕа түһэрбэккэ хаалабын уонна оннук үлэни кэбиһэбин.

- **Оттон Саха сириҥ норуоттарын VI спортивнай Оонньууларын сабыллыгыгар ырыаны толорор чиекэ хайдах тиһигиний?**

- Бу саас Нам уллуһугар И.Д. Винокуров – Чаҕылҕан үбүлүөйүгэр уонна Оонньууларга анаан фестиваль ыттыллыбыта. Онно Түбэбэ ыллаабыппын дьүүлүү сүбэ көрөн-истэн олус сөбүлээбитэ. Оонньуулар режиссердара ыллыгыҥ диэбитин истэн соһуйбутум да, долгуйбутум да, үөрбүтүм даҕаны. Бу ырыаны Оонньууларга анаан суруйбуттар. Омук Уолун тыллара, саха эстрада тын биллэр-көстөр сулуһа Василий Еремеев матыһа буолар. Ньургуйа Сивцева салайааччылаах гимназия уо-

- **Быйыл лицейи бүтэрдий. Ханна туттарыстыҥ? Туох буолуоххун баҕарабын?**

- М.К. Аммосов аатынан Хотугулуу-Илинги федеральной университет исторической уонна филологической факультеттарыгар туттарыбытым уонна департаментынан Россия бастакы президентин Б.Н. Ельцин аатынан Уральскайдааҕы федеральной университетке туттарсан документоведение институтугар кирибитим. Бэйэм гуманитарнай хайысхаҕа үөрэммит буолан, итини таллым. Аны күһүн Екатеринбург куоракка баран үөрэниэм.

- **Иллэн кэмнэр тутунан дьарыктанабын?**

- Иллэн кэмнэр ыллыырбын, кинигэ ааҕарбын сөбүлүүбүн. Ырыаны ханнык баҕарар кини ыллыыр, ону бэйэтэ сайыннарыахтаах. Ырыа – мин аргыһым. Ханнык да түгэнгэ, үтүө да, курус да күннэргэ куруук ыллыы сылдыбын. Оттон кинигэни дьэ кэргэнинэн бары ааҕабыт. Дьэ-эбит иһэ барыта кинигэ. Эбээм эрдэхтэн мунһулуубут кинигэлэр бааллар. Ордук саха уонна нуучка литературатын классик суруйааччыларын айымньыларын сөбүлээн ааҕарым. Олортон Өксөкүлээх Өлөксөй «Ойуун түүлэ», Далан «Дьикти саас», Н. Якутскай «Төлкө» уонна А. Федоров кэпсээннэрэ ордук миэхэ чугастар. Кинигэ биһиги дьэ кэргэммитигэр саамай күндү бөлөх буолар. Кинигэни кини ааҕан духуобунас өттүнэн байар дии саныбын. «Энсиэли», «Кыым» хаһыаттары сурутан ааҕабыт.

Тыа оҕото буоларым быһыгынан айылҕаҕа чугаспын. Айылҕаттан күүс ылабын. Дьэ кэргэммитинэн айылҕа түгэн эрэ көһүннөр сыһынабыт, сир астыыбыт. Дьонум сүөһүлээх-астаах буоланнар, сайын айы бары бииргэ оттуубут, үөрэ-көтө сөтүөлүүбүт.

Аҕалаах убайым спорка чугастар. Убайым спордуан дьаныардаахтык дьарыктанар. Онтон миэхэ ити талаан арылла илик быһылаах (күлэр).

- **Ыра санаан? Ааҕааччыларга баҕа санаан?**

- Ыра санаан диэн оттон бу кирибит үөрэхпин ситиһилээхтик үөрэнэн бүтэрэн туһалаах кини буоларбар.

Хас биридди ыччат саатар биир олонхону ааҕахтаах дии саныбын. Олонхо кини өйүн-санаатын ыраастыыр, тылын-өһүн байытар.

«Энсиэли» ааҕааччыларыгар этиэм этэ, тылбытын, культураны харыстыахха, байытыахха!

- **Петя, наһаа интэриһинэй сэһэргээччи эбикиҥ. Быыс булан кэлбиккэр махтал. Үөрэххэ кирибиккинэн эвэрдэлибин! Баҕарабын өссө үрдүк чыпчааллары, дабайылары. Манньык туохтан да толлубакка, чарыйбакка иннин хоту баран ис. Кини буолан килбэй, саха буолан сандаар!**

Кэпсэттэ Анна СОЗОНОВА

сирэ Россия састаабыгар кирибитэ 380 сылыгар аналлаах Москва куоракка Саха сириҥ Күннэрэ ыттыллыгыгар кыттыбытым. Манна эмиэ олонхону толорбутум. Олус эмиэ сэнээрэн истибиттэрэ.

Оттон ырыанан «Полярная звезда» куонкуруска 2010 сыллаахха кыттан лауреат буолбутум. I Хомустаахха ыттыллыбыт «Ыллаа-туой, уол оҕо» республикатааҕы куонкуруска дипломант буолбутум.

- **Маладьыас, ситиһи бөбөлөөх эбикиҥ. Бу кыттаргар эйиэхэ ким күүс-көмө буоларый?**

- Биллэн турар, ийэлээх аҕам күүс көмө, өйбүл-тирэх буолаллар. Куруутун өйүүллэр, өйдүүллэр. Сүбэлээн-амалаан биэрэллэр.

- **Бэйгэ ырыа айарга холонмутун дуо?**

латтара ылласпыттара. Ырыабын ыллыырбар бэйэм дьарыктаммытым. Кумааһыттан нота тын көрөн баран фортепианоҕа оонньообутум, ол иһин түргэнки үөрэммитим. Саҥа ырыаны улахан публикаҕа сүрэхтиир наһаа эпизитинэстээх, олус диэн долгуйбутум.

Өссө Оонньуулар быыстарыгар, улустуааҕы библиотека көрдөһүүтүн быһа гыммакка, «Спортивная слава долины Энсиэли» диэн кинигэ сүрэхтэниитигэр Андрей Кобяков тыллартыгар, Валерий Егоров матыһыгыгар суруллубут «Энсиэли – спартакиада түһүлгэтэ» диэн ырыаны ыллаабытым. Маньаха Нам мелодиа Валерий Егоров үөрэпиттэ, дьарыктаабыта. Валерий Егоров хас да ырыатын бэйэбэр бөлөхтээбитэ, кини ырыаларын ыллааччыбын.

**РАСПОРЯЖЕНИЕ
18.07.2014 г. №1387-р с. Намцы
Об установлении особого
противопожарного режима
на территории МО «Намский
улус»**

На основании федерального закона от 21 декабря 1994 г. №69-ФЗ «О пожарной безопасности», в целях обеспечения пожарной безопасности населенных пунктов, предупреждения и ликвидации возможных лесных пожаров на территории МО «Намский улус» распоряжаюсь:

1. Объявить с 18 июля 2014 г. особый противопожарный режим на территории МО «Намский улус».

2. На период установленного особого противопожарного режима:

2.1. Запретить выезд транспортных средств на лесные массивы, за исключением транспортных средств, используемых

для ведения лесохозяйственной деятельности, а также для проведения мероприятий по предупреждению и ликвидации лесных пожаров;

2.2. Запретить посещение населения в лесу, за исключением работников, деятельность которых связана с пребыванием в лесах;

2.3. Запретить на лесных массивах, в населенных пунктах и на прилегающих к ним территориях:

- разведение костров, проведение всех видов пожароопасных работ, кроме мест специально отведенных для их проведения;

- топку печей, кухонных очагов и котельных установок;

- сжигание мусора, сухой растительности, пожнивных и порубочных остатков, применение пиротехнических изделий всех видов.

3. Рекомендовать главам МО поселений назначить ответ-

ственных к совместному патрулированию с представителями территориальных органов ММО МВД РФ «Намский» (Стручков А.А.), ОГПС №23 ГУ МЧС по РС(Я) в Намском улусе (Колпашников И.В.), ГКУ РС(Я) «Якутское лесничество» НФ (Мордосов М.В.), Намской инспекции охраны природы ОГЭН РС(Я) (Собакин А.И.).

3.1. В срок до 23 июля 2014 г. довести настоящее распоряжение до населения, методом поворных обходов и распространения соответствующих листовок и памяток;

3.2. Установить порядок оповещения населения при пожаре.

4. ОГПС №23 ГУ МЧС по РС(Я) в Намском улусе (Колпашников И.В.), в связи с ведением особого противопожарного режима перевести подразделения пожарной охраны на усиленный вариант несения службы:

4.1. Провести с населением

соответствующую разъяснительную работу о мерах пожарной безопасности и действиях в случае пожара.

5. Рекомендовать начальнику ММО МВД РФ «Намский» (Стручков А.А.) с 17 июля по 20 сентября 2014 г., активизировать работу по профилактике правонарушений в сфере охраны лесов от пожаров, в том числе используя возможности участковых уполномоченных полиции на проведение возможных розыскных мероприятий, направленных на выявление лиц, виновных в возникновении лесных пожаров.

5.1. Обеспечить проведение участковыми уполномоченными полицией совместно с заинтересованными лицами мероприятий по охране лесов от пожаров и взаимодействие с работниками Гослесохраны на территории МО «Намский улус».

5.2. Принять участие в проведении лекций и бесед гражда-

нами, выступлений в средствах массовой информации о необходимости бережного отношения к лесам, соблюдения правил пожарной безопасности административной и уголовной ответственности.

6. Руководителю штаба по ликвидации лесных пожаров МО «Намский улус» (Степанов Н.Н., начальнику ГКУ РС(Я) «Якутское лесничество» Намский филиал (Мордосов М.В.), директору Намского участка ГАУ «Якутлесресурс» (Сыромятников И.Е.), принять меры по тушению лесных пожаров и недопущению угроз населенным пунктам.

7. НФ «Нам» НВК «Саха», редакции газеты «Энсиэли», опубликовать в СМИ.

8. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на управляющего делами администрации Степанова Н.Н.

Глава улуса А. Атласов

Күннэтэ көрөр дьоммут

Киһи олоһор үлэлээбитин, олоһорбутун ахтан аһар, сыаналыыр уонна инникигэ сыал-сорук туруорар кэрдис кэм үүнээччи. Бу күннэргэ биһиги табаарыспыт, улахан ыалаата, эһэтэ, улахан тэрилтэ профсоюзнай комитетын председателэ, норуокка спортсмен, депутат диэн аатынан биллэр Сергей Григорьевич Кокарев 55 сааһын туолла.

Сергей оҕо сааһа Нам оройуонун Хамажатта сэлиэнньэтигэр уонна тобус томтордоох Чурапчыга ааспыт. Кини оҕо сааһын үөрэ-көтө, дуоһуһа саныыр. Сергей Григорий Софронович уонна Мария Сергеевна

Кокоревтарга бэһис уолунан төрөөбүтэ. Түбэ оҕотун сизиринэн оттоон-мастаан, ол иһин хайа да үлэттэн саллыбакка улааппыта. Улахан убайдара Миша, Саша, Гриша, Софрон кинигэ аабынан үлүһүйэллэрэ, саахымакка, дуобакка оонһуулар. Онтон Сергейгэ айылбаттан энергията элбэх бэриллбит буолан, наар таһырдыаны харбылаһара уонна ыаллы оҕолору кытары сэрйилээх, казаки-разбойники, хоккей, футбол, лапта оонһуулар. Дэлби тустан таһаһар илдьиригэр, хайытан дьэтигэр кэлэн элбэхтик мөүллүбүтэ. Ол иһин бу уол энергията бэрт, батыа суох быһылаах диэн аҕата Григорий Софронович аатырбыт тренергэ Дмитрий Петрович Коркинга илдьибитэ. Дьэ, онно уол үрдүгэр уол, бэрт үрдүгэр бэрт спартаккай итти сааламмыта. Күнү быһа күүстээх эрчилли, хачайданьы, тустуу приемнарын тыһыынчанаан төгүл хатылааһын. Сергей оҕо эрдэбиттэн эт-хаан өттүнэн сайдылаах буолан сүүһүнэн оҕолор ортолоругар сүмэлийбэтэ. Хата, арыый «мөлтөх соҕу» табаарыстарын (куорат оҕолорун) араҕаччылыыр, «дедовщина» көмүскүүр этэ.

Тренерин Дмитрий Петрович истинник ахтар: «Дмитрий Петрович олус ирдэбиллээх учуутал, тренер этэ. Биһигини тулуурдаах буоларга, сыалбытын ситиһэргэ үөрэтэргэ-такайара. Бэйэтэ кытаанах характердаах буолан биһигини ханнык да түгэнтэн өлөн-сүтэн санаа түһэрбэт гына үөрэтэ. Азыһа саҕалаах да буоллар биһиги, эрэттэр, толлор, убаастыыр киһити этэ. Кини мин олоһор улахан оруоллаах, ол иһин иһирэхтик махтанабын. Оскуолаһа бүтэрбэр миигин уонна табаарыспын, Алдантан сылдыр Енохов Виталий ыңгыран ылан баран: «Хабаровскайга үөрэнэ барың, онно мин үчүгүйдик билэр киһим, тренер Зангиев үлэлиир. Киниэхэ сурук суруйуом, илдьэн бизрээрин, эһигини көрө-истэ сылдыһа», — диэн наһааны эпитэ». Дьэ, ол үөрэххэ бараары дьонугар Хамажатта кэлбитэ. Ону аҕата: «Сергей, охотонго үлэ баар, үлэҥ тахса охсоругу буоллар», — диэн этэн соһутар. Төрөппүттэрбин өйдөххө сөп эбит диэн билигин

саныыр. Оччолорго үс убайа: Саша инженер-механикка, Гриша инженер-тутааччыга, Софрон художественной-графической идэлэргэ үрдүк үөрэххэ собуруу үөрэнэ сылдыаллара. Онтон Сергей итин истээт, спортсмен буоллаҕа, сөбүлэмэт уонна улахан убайыттан Михаилтан харчы көрдөөн ылан баран Хабаровскайдыр. Хотон, быраһаай!.. Манна даҕатан этэххэ, үөрэбин кэмигэр Сергей төрөппүттэриттэн харчы көрдөөбөтө, стипендияга олоро сатыыра, биридэ эмит ыксаатаҕына убайа Мишаттан ыттарара. Үрдүк үөрэххэ үөрэнэ сылдьан араас таһымнаах күрэхтэһии бөҕөтүгэр кыттар. Кини — Хабаровскай куорат, Хабаровскай кыраай, Приморскай кыраай, Дальнай Восток көңүл тустууга хас да төгүллээх чемпиона. Бүтүн Россиятаагы турнирга төрдүс миэстэҕэ тахсары си-

тык билиһиннэрэн, совхозтар директордарын тылыгар киллэрэн усунуостар кириэр буолбуттара. Сергей Григорьевич бу күннэ оччотооҕу салайааччыларга иһирэхтик махтанар: «Комсомольскай» совхоз директору Николай Петрович Габышева, «Нам» совхоз директору Дмитрий Федотович Алексеева, М.К. Аммосов аатынан совхоз директору Иван Николаевич Спиридонова о.д.а. Муударай салайааччылар өйдүүлэрэ — ким спордун дьарыктанар — ол үлэтигэр да чемпион. Кирибит харчы оройуоннаагы уонна республикатаагы күрэхтэр ытылларлар уороскуоттанара уонна үүнөн-сайдан эрэт спортсменнар күрэхтэһиилэргэ бараллар уороскуоттанара. Ол курдук, «Урожай» ДСО харчытыгар тустууктар Петр Юмшанов, Проконий Пестряков, Кирилл Павлов, саахыматчыттар Виринея

улуус мунһабын депутатынан талыллыбыта.

1996 с. Нам сэлиэнньэтин баһылыга Иван Семенович Протопопов Сергей Григорьевичи ыччат уонна спорт хайысхатынан үлэлииргэ олохтоох дьаһалтаҕа ыңгырар. Сергей үлэ үөһүгэр оройунан түһэр. Ол быһыгар киниэхэ детсадтарга котельнайдары тутууну, олоҕо гаас киллэригин, сир бопуруостарынан дьарыктанарга туттараллар. Ити бириэмэҕэ Сергей Григорьевич административнай-хаһаайыстыбаннай үлэҕэ уопуттар.

Онтон 2002 с. оччотооҕу ОДКХ директора Андрей Григорьевич Кобяков: «Биһиги тэрилтэҕэ профком председателинэн быыбарданаһын дуо» — диэн ыңгырбута. Сергей Григорьевич сөбүлүһэр. Итинтэн саҕалаан баччаанга диэри улууска бөдөн тэрилтэҕэ профсоюзнай комитет председателинэн

сайдарын туһугар биэрбитин бэлиэтиир. Ааспыт үйэ 90-с сыллар саҕаланарыгар Даадарга дьэ туттан кирибиттэ. Оччолорго ити улахан микрооройуонга баара-суоҕа 5-7 эрэ ыал олоҕоро. Ким да дьэ туттарга тиэтэйбэт этэ. Уот, гаас, телефон суох, ама, водопровод кэлиэ дуо? Эр-гэ буйунаттан хаалбыт эргэ электротрансформатору сайын буоллун, кыһын буоллун күн-гэ түөртэ-биэстэ холбуу ыаллар учаратынан сүүрэллэрэ. Сергей Григорьевич маньык балаһыанһынан олоҕор саатамат диэн баран, 1995 с. улуус мунһабын депутатынан быыбардаммытыгар Даадар кыһалдарын барытын быыбарын программатыгар киллэриттэ. Ону таһынан өссө оскуола-саадаһыллытын туруорсарын эбэн биэрбитэ. Баастаан туран, Сергей Григорьевич улуус баһылыгы Александр Нико-

ДЬОННООХ КИҢИ ТУТАЙБАТ

тиспитэ. Онтон 1981 с. үөрэбин бүтэрэн Үөрэх министрствотун ыңгырытынан Орджоникидзевскай оройуон спортивной оскуолатыгар үс сыл көңүл тустууга тренеринэн үлэлиир. 1984 с., дьэ, направиениятын кэмэ бүтэн төрөөбүт Намыгар төннөр.

Баастаан оройуоннаагы «Урожай» ДСО (добровольное спортивное общество) спортивной структурынан, кэлин председателинэн үлэлиир. Бу бириэмэҕэ Сивцев Иван Агеевичтын, Новгородова Роза Николаевнаһын физкультурнай-маассабай үлэни күүстээхтик тэрийэн ытталлар. Нам сэлиэнньэтигэр спорт 12 көрүгэр спартакиада барарын ситиһэллэр. Тэрилтэ аайы спортивной тэрийэччилэри таллараллар. Көхтөх, тыһаһынаах спортивной кирсиллэргэ оройуоннаагы баһыһа (кылаабынай быраасников Василий Егорович, спорторганизатор Жирков Семен Семенович), «Якутсельстрой» 572-ПМК (нач. Румянцев Т.Д.), спорторганизатор Иванов Виктор Николаевич, райпо (спорторганизатор Кутукова А.И.), «Якутмебель» (нач. Слепцов П.И., спорт тэрийэччилэр (Дьяконов Федот, Корякин Владислав), ДРСУ (нач. Тоскин С.И.) наар кыайыһы ситиһээччилэр. Оччолорго нэһилиэнньэҕэ дьарыктанар спортсаала суох, оскуола саалаарыгар тэрэһиннэр ытыллараллар. Билигин Сергей Григорьевич оскуола директордарыгар Попов Валерий Николаевичка, Петров Виктор Николаевичка истинник махтана саныыр.

Оччоттон баччаа диэри спорка интэриэстээх, энтузиаст дьон баар. Биир онук киһинэн ДРСУ оччотооҕу салайааччыта С.И. Тоскин буолар. Кини тэрилтэтин үлэтигэр гириэрэн дьарыктанарга мини-тренажернай саала онорторбута. Өссө биир онук киһинэн «Сельхозтехника» директора Евгений Алексеевич Баев этэ. Кини гиревик спортсменнарга саала аспыта. Ол кэнниттэн сааламмыта улууска гириэр көрүнүнэн утумнаахтык дьарыктаныы. Итиннэ барытыгар Сергей Григорьевич тэрийэр дьоруу, дьону кытта табан кэспэтэрэ улахан оруолламмыта саарбахтаммат.

«Урожай» ДСО биир сүрүн үлэтинэн совхоз дирекциялара фондаҕа харчы угуула буолар этэ. Сатааххына, табан кэспэтэххинэ харчы кириэн сөп, сатаабаххына ытыскын соттуоххун сөп. Дьэ, бу манна Сергей Григорьевич педагог, учуутал буолар дьоруу арыллар. Кини салайааччылары кытта сөптөөхтүк, харчы туох сыалга барарын аһаҕас-

Кутукова, Максим Попов, дубаҕыттар Петр Собакин, Розалия Егорова, Александр Пахомов, боксердар Николай Соловьев, Анатолий Макаров, Василий Олесов у.д.а. элбэх араас таһымнаах күрэхтэһиилэргэ сылдыбыттара. Сергей Григорьевич улуус чаҕылхай спортсменнарын ситиһиилэригэр кылаата баарынан астынар. Ол кэмгэ оройуонга спортивной площадкалар, стадионнар суохтара. Оройуоннаагы спорткомитет салайааччыта Сив Петрович Ядреев этэ. Кинини муударай, киэҥ көүстээх, былааннаахтык үлэлиир, тэрийэр дьоруудаах салайааччы быһытынан өйдөөн хаалбыт. Сив Петрович Сергейгэ элбэх сүбүн, дьону, салайааччылары кытта хайдах-туох кэспэтэри, дьыаланы быһаарсарга аргыһы аҕайдык сылдьан үөрэтэрэ, сүбэлиирэ. Сив Петрович, чаччы да, күүстээх салайааччы этэ. Сергей совхоз ыччаттарын, спортивной актыыптары кытары үлэспитэ. Билигин курдук буолбатах, элбэх субуотуньуктар, босхо үлэлиэннэр тэриллибиттэрэ. Ол түмүгүнэн билигин даҕаны 1 Хомустааха, Хамажаттаҕа, Аппааньга, Хатырыкка стадионнар үлэли, дьонго туһалы туураллар биэргэтэр. XX үйэ 80-с сылларын «улуугуруу кэмэ» диэн ааттыыр эрээрилэр Сергей Григорьевич көлүнэтэ ону билбэтэ. «Тулабар улугурбут дьон суоҕа» диэн кэспир. Хата, бииртэн биир идеялаах, ол идеяларын олоххо киллэрэр дьон элбэх этэ диэн астына ахтар.

Онтон 1988 сылтан 1995 с. диэри Намнаагы педучилищеҕа физкультурна преподавателинэн үлэлиир. Элбэх ыччаты ииппитэ. Кини педагогическай кредота: оҕо, үөрэнээччигэ үчүгэй эрэ көрүөххэ, үчүгэйгэ тардыһыннарыахха, кыайбатыгар болдомто уурумун охха, оҕо кыһала сатыахтаах диэн. Кини уроктарыгар үөрэнээччилэр 100% сылдыааччылар. Ким хайдах физическэй бэлэмнээбиттэн көрөн үөрэтэрэ, дьарыктыра. Ити кэмгэ 8 сылы быһа педучилище коллективын профкомун председателинэн ситиһилээхтик талыллан үлэлиитэ. Үлэтигэр көмө, сүбэниг, өйбүл буолбут директордарыгар Иннокентий Романович Москвитинга, Василий Петрович Ивановка иһирэхтик махтанар.

Олоххо актыыбынай позициялаах эдэр педагогу педколлектив улуус мунһабын депутатынан туруорар. Ол курдук, Сергей Григорьевич нэһилиэнньэ итэбэлин ылан 1995-2000, 2003-2008 сылларга

талыллан таһаарылаахтык үлэли сылдыр. Бу сыллар тухтары коллектива кинини алтаҕа быыбардаата. Профсоюз үлэ, хайысхата киэҥ. Саамай сүрүн үлэ — үлэһиттэр интэриэстэрин көмүскээһин. Ол иһин коллективной дуоҕабыры ылыһы, баттаһы, толорторуу үлэлэрин дьаныһан ыгар. Директор Андрей Григорьевич Кобяков уонна профсоюз председателэ Сергей Григорьевич биир санаалаах, биир сыаллаах, биир өйдөбүлээх буоланнар, билигин ОДКХ тэрилтэҕэ улууска убаастанар, тарбахха баттанар сайдыылаах тэрилтэ буолар. Профсоюз элбэх үтүмэн үлэтигэр аҕыйаҕы бэлиэтиэххэ сөп. Сылын аайы үлэһиттэр уонна кинилэр оҕолоро баҕарбыт сирдэригэр, кыраныһа да таһыгар баран сыһыаналларыгар хаачча суох. Кыһалдалаахтарга материалнай көмө оһоһулар. Культурнай-маассабай, спортивной тэрэһиннэр сылын аайы былааннаахтык бараллар. Кылаабынайа сүрүн соруктарын: үлэһиттэр коллективтаах, түмсүүлээх, бэйэ-бэйэҕэ көмөлөсүһэр, истиг сыһыаннаах буолалларын ситистибит диэн Сергей Григорьевич этэр.

Биллэн турар, профком председателэ спортсмен буоллаһына коллектив спорка үрдүк ситиһилээнэрэ чаччы. Республикаҕа ОДКХ ГУТ үлэһиттэрин киэҥ уокуругун оройуоннарыгар филиалларын спартакиадаларыгар 2005-2010 сс. түөрт төгүлүн бастагы, икки төгүл иккис миэстэ ылан чистэммиттэрэ-айхалламмыттара. Ити ситиһиилэргэ профком чилиэнэ, спорт ветерана, энтузиаст-спортсмен Афанасий Кириллович Алексеев кылааттаах. Кини тэрилтэ спортивной хамаандата ситиһилээх буоларыгар сүүрэр-көтөр, үлэлэһэр этэ, саамай өйөһөр, өйдөһөр киһитэ буолар. 2004 с. ОДКХ республиканскай семинара ытыллыбыта. Мунһах, уопут атаһаһы кэннэ сыһынал буолар биллэр. Бу түгэнгэ Сергей Григорьевич тэрилтэтигэр массына бэлэхтээн турардаах. «Ким эмит үлэлиир тэрилтэтигэр массына бэлэхтэбитэ дуо?» — диір мичээрди-мичээрди. Бары өйдүүрбүт буолуо, Сергей остуолбаҕа тахсан массына күлүүһүн тэрилтэтигэр ылан биэрбиттэ. 35 улуус баһылыктара, ОДКХ директордара илдьэ кэлбит спортсменнара ким да бу остуолба чыпчаалын көрбөтө.

Сергей эдэр эрдэбиттэн общественной олоххо көтөхтүк кыттар. Саамай элбэх сыратын, олоһун улахан ситиһитинэн Даадар түөлбөтэ

лаевич Ядреевы кытта киэҥник, дирингик кэспиттэ. Онно Александр Николаевич ылыһан, улуус былааныгар киллэртэрэн, Даадарга гаас ситимэ кирибитэ. 90-с сыллар үп-харчы суоһунан, хаһнаһ төлөмтөһүнэн ырахан сыллар буолбуттарынан биллэллэр. Александр Николаевич үтүөтэ улахан. Онтон уот, телефон ситимнэрэ тардылларгыгар үп кырыһымын олохтоохтор кытыһахтаахтар диэн усулбуулаах этэ. Сергей Григорьевич Даадар 11 уулуссатын коменданнарын талан баран бэйэтин тула актыыбыстары мунһан үлэни былааннаахтык ыппыта. Дьону кытта табан кэспэтэн, наадалаарын өйдөтөн нэһилиэнньэ барыта туруммута. Уот ситимэ, телефон линията тардылларгыгар нэһилиэнньэ харчынан көмөлөспүтэ, онно оҕор водопровод нуруот күүһүнэн оһоһуллубута. Ол иһин этэн эрдэхтэрэ «Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ» диэн. Ону таһынан микрооройуонга уонна педколледжка оскуола-саада аһыллыбыта.

Быраһыллан турар ситэ туллубатах котельнай кулууп гыһаахха диэн сүбэлэһэн баран «Утүө дьыала» чэрчитинэн 2001 сыл ахсыннытыгар кулууп үлэҕэ кирибитэ. Бу кулууп туллурлар олохтоохтор эмия харчынан, пиломатериалынан, транспортынан, бэйэлэрэ кэлэн субуотуньуктаан көмөлөспүттэрэ, үлэлииттэрэ. Даадар түөлбө сайдарыгар олохтоохтор Петуховтар, Евстафьевтар, Новиковтар, Бучугасовтар, Новгородовтар, Замятиннар, Тимофеевтар, Дмитриевтар у.д.а. кылааттара баар. Сэлиэнньэ баһылыктара Иван Семенович Протопопов, Дмитрий Панкратьевич Корякин көмөлөрө улахан. Ыһата, Нам сэлиэнньэтигэр бастагы түөлбө 90-с сыллар ортолоругар Даадарга тэриллибитэ.

Сергей Григорьевич этэр: «Спорт миигин дьиссипилинэлээх, дьулуурдаах, тулуурдаах, киэҥ көүстээх, сыалы ситиһэргэ, сүрэхтээх, үлэһит буоларга ииппитэ». Бу күннэ киниэхэ өйбүл-тирэх, көмө, сүбэ-ама буолбут дьонго — төрөппүттэригэр, убайдарыгар, аймактарыгар, салалтаҕа, табаарыстарыгар, Даадар олохтоохторугар, үлэлиир коллективыгар махтанар.

Табаарыспытын өрөгөйдөөх үбүлүүһүн эҕэрдэлибит уонна куруук инники күөҥнэ сылдырыгар баҕарабыт. Үөр-көт, доруобай, дьоллоох буол!

В. РЫКУНОВА

(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

Понедельник, 28 июля

05.00 Доброе утро 12+
09.00, 12.00, 15.00 Новост...

23.30 Т/с "Городские пижоны" 16+
01.45 Х/ф "Елизавета. Золотой век" 16+

01.20 Х/ф "Цвет денег" 16+
03.55 В наше время 12+
Пятница, 1 августа

внимания" 12+
15.55 Х/ф "Ответный ход" 12+

РОССИЯ 2

Понедельник, 28 июля

11.05 Т/с "Позывной "Стая" 16+

среднем весе 16+
00.00 Танковый биатлон 12+

00.35 Полигон 16+
01.10 Х/ф "Записки экспедитора тайной канцелярии" 2+ 16+

11.00 Профессиональный бокс. Брэндон Риос (США) против Диего Габриэля Чавеса (Аргентина). Антон Новиков (Россия) против Джесси Варгаса (США). Бой за титул чемпиона мира по версии WBA. Прямая трансляция из США 16+

РОССИЯ 1

Понедельник, 28 июля

05.00 Утро России 12+
09.00 Советский Архимандрит 12+

11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 12+
11.30, 14.30, 17.45, 19.35 Вести-Москва

НВК САХА

28 ИЮЛЯ, понедельник

06:00 «Великие тайны и мифы XX века» 12+
06:30 «Телепутешествие» 6+

удивительных открытий 6+
11:45 «К году Арктики» (ТВ «Спектр») 6+

грамма 12+
19:15 «То, чего вы не знали» 12+

9:00 «Сага күн-Новый день» 6+
20:30 «Хайдах олорубут, тыа дыоно?» («Хотун Булуу») 6+

21:15 «Жизнь прекрасная» 6+
22:30 «Хайдах олорубут, тыа дыоно?» («Хотун Булуу») 6+

20:00 «Сардаана» 6+
20:30 «Якутия. День за днем» информационная программа 6+

SAHABAZAL'T завод базальтовых материалов
О СНИЖЕНИИ ЦЕН НА 11% на плиты "САХАБАЗАЛ'T" марки П-75!
Специальная цена 3900 руб./м³ на плиты "САХАБАЗАЛ'T" марки ПП-60 для утепления "черного" пола

РАСПОРЯЖЕНИЕ
23.07.2014 г. №1416-р с. Намцы
Об организации проведения
улусного соревнования по ручному
снокошению «Куулэй-2014»

В целях организованного проведения улусного соревнования по ручному снокошению «Куулэй-2014» с Ымьайтах Едейского наслега Намского улуса, урочище «Куулэйдээбит», 42 км, 30 июля 2014 года, распоряжаюсь:

1. Создать комиссию в следующем составе:
 - Яковлев А.Я. – и.о. главы улуса МО «Намский улус», председатель;
 - Гоголев Е.Е. – руководитель МКУ «УСХ Намского улуса», зам. председателя.

- Члены комиссии:
- Колодезников Р.К. – гл. специалист КУМИ МО «Намский улус», член;
 - Софронов С.А. – начальник ОФКС МО «Намский улус», член;
 - Слепцов Л.А. – гл. врач ЦРБ Намского улуса, член;
 - Новиков И.С. – начальник УК и И МО «Намский улус», член;
 - Кобякова С.Д. – председатель улусного Совета ветеранов, член;
 - Жергина Ю.П. – гл. специалист по молодежной политике МО «Намский улус», член.

2. Комиссии подготовить положение о проведении улусного соревнования по снокошению «Куулэй-2014» до 25.07.2014 г. и организовать соревнование на высоком уровне.

3. Редакция газеты «Энсиэли» (Рыкунова В.Н.), филиалу «Нам» ГУ НВК «Саха (Шишкин Г.П.) информировать население об улусном соревновании по ручному снокошению «Куулэй-2014».

4. Всем главам поселений муниципальных образований улуса организовать активное участие населения в улусном соревновании по ручному снокошению «Куулэй-2014».

5. Контроль исполнения данного распоряжения возлагаю на первого заместителя главы МО «Намский улус» Яковлева А.Я.

Глава МО «Намский улус» А.П. Атласов

ПОЛОЖЕНИЕ
проведения улусного соревнования по снокошению «Куулэй-2014»

Дата проведения: 30.07.2014 г., регистрация с 10.00 ч. утра.

Место проведения: с. Ымьайтах Едейского наслега Намского улуса, урочище «Куулэйдээбит» 42 км.

1. Общее положение: Соревнование проводится в целях стимулирования сельхозтоваропроизводителей, личных подсобных хозяйств к выполнению плана заготовки грубых кормов для КРС и лошадей к зимовке скота, пропаганды и агитации национальной традиции народа Саха.

2. На соревнование «Куулэй-2014» по ручному снокошению участвуют желающие мужчины, женщины. Заявку представить в МКУ «УСХ Намского улуса». Участники должны принести с собой еду, косу и необходимые инструменты для соревнования.

3. По итогам соревнования учреждается лучшим косарям улуса 1, 2, 3 места по двум категориям (мужчины, женщины) и поощрительные призы.

4. Итоги соревнования подводятся по решению судейской комиссии. Судейскую комиссию утвердить в составе:

- Окоемов П.П. – зам. руководителя МКУ «УСХ Намского улуса», председатель комиссии;
- Уваровский И.А. – специалист улусного спорткомитета, зам. председателя;
- Гуляев П.В. – специалист по юридическим вопросам, член;
- Колодезников Р.К. – руководитель КУМИ по Намскому улусу.

Оргкомиссия

Сведения об исполнении бюджета МО «Салбанский наслег», сведения о численности муниципальных служащих и работников муниципальных учреждений за 1 квартал 2014 год

Доходы бюджета МО «Салбанский наслег» из запланированных утвержденных назначений 4679342 руб. исполнено (поступление в бюджет) 4140553,80 руб. План выполнения составил 88,5%. Израсходовано по статьям всего 2951404,36 руб.

Численность муниципальных служащих администрации МО «Салбанский наслег» на 01.04.2014 г. составляет -3 (три) человека, расходы на их денежное содержание - 631359,14 руб.

Численность работников муниципальных учреждений на 01.04.2014 г. составляет - 3 (три) человека, расходы на их денежное содержание - 325708,74 руб.

Глава МО «Салбанский наслег» А.Х. Новиков

Сведения об исполнении бюджета МО «Салбанский наслег», сведения о численности муниципальных служащих и работников муниципальных учреждений за 2 квартал 2014 год

Доходы бюджета МО «Салбанский наслег» из запланированных утвержденных назначений 7870255,0 руб. исполнено (поступление в бюджет) 6307930,21 руб. План выполнения составил 80,1%. Израсходовано по статьям всего 6173581,85 руб.

Численность муниципальных служащих администрации МО «Салбанский наслег» на 01.07.2014 г. составляет -3 (три) человека, расходы на их денежное содержание - 631359,14 руб.

Численность работников муниципальных учреждений на 01.07.2014 г. составляет - 3 (три) человека, расходы на их денежное содержание - 694541,55 руб.

Глава МО «Салбанский наслег» А.Х. Новиков

Сведения о ходе исполнения бюджета МО «Ленский наслег» за 1 квартал 2014 года:

– доход в сумме 120 769 140,39 т. руб., по расходам в сумме 105 333 526,88 т. руб.

– численность муниципальных служащих 10 (десять) затраты на содержание 3 784,435 т. руб., работников муниципальных учреждений 58 (пятьдесят восемь) затраты на содержание 9 952 344,70 т. руб.

Глава А.Г. Новгородов

Энергосбыт ОАО АК «Якутскэнерго» проводит акцию «УДАЧНЫЙ ПЛАТЕЖ», приуроченную к 100-летию открытия первой электростанции в Якутии. Розыгрыш состоится 30 августа 2014 г.

Участниками акции автоматически становятся все бытовые потребители, не имеющие задолженности за электроэнергию на момент проведения розыгрыша.

Победители определяются в трех номинациях:

- «Лучшая платежная дисциплина»,
- «Самый большой аванс»;
- «Самый большой платеж».

В каждой номинации разыгрываются по три приза – сертификаты Энергосбыта на оплату электроэнергии. В номинации «Лучшая платежная дисциплина» будет определен обладатель суперприза – сертификата на оплату электроэнергии номиналом в 10 тыс. рублей.

Платите и выигрывайте! Справки по тел. 41-9-79 Намский участок Энергосбыта

БИЛЛЭРИИЛЭР

Федеральное государственное бассейновое управление по рыболовству и сохранению водных биологических ресурсов (ФГБУ «Якутрыбвод») **выдает именные разовые путевки на участка «Намский», «Берелех» и «Джанда» расположенных в Намском улусе следующих видов:**

1. На право добычи (вылова) рыбаками-любителями водных биоресурсов сетными орудиями лова сроком на 10 дней, стоимость – 350 руб. (виды рыб: щука, налим, окунь, елец, плотва, язь, сиг, омуль, тугун);

2. На право добычи (вылова) рыбаками-любителями (редких) ценных видов рыб сроком на 10 дней, стоимость – 350 руб. за каждый вид рыбы (в одну путевку на Осетра входит 4 экз., на Нельму – 4 экз., Таймень – 2 экз.

3. Выдача производится по адресу: с. Намцы, ул. Октябрьская, 1, каб. 104.

Каждый четверг с 09 ч. 00 мин. до 18 ч. 00 мин.

Подходить с оплаченными квитанциями.

УБААСТАБЫЛЛААХ НАММЫТ УЛУУҔУН ДЬОННОРО!

Хамаҕатта нэһилиэгин элбэх оҕолоох ыала Петр Афанасьевич, Юрчана Юрьевна Парниковтар дьиз кэргэттэригэр кыһалҕалаах, олох-өлүү икки ардыгар ынырык күннэр кэллилэр. Аҕалара Петр Афанасьевич соһуччу икки бүүрү акаастаан, суһаллык Новосибирскай куоракка операцияҕа барар буолла (пересадка почки). Операция 1,5 мөл. солк. төлөбүрдээх. Бу элбэх оҕолоох дьиз кэргэнгэ дэбигис көстүбэт суума.

Биир дойдулаахтарбытын Парниковтар дьиз кэргэн кыһалҕатын өйдөөн, өйөөн көмө оҕоруохтара дьиз эрэнэбит. Айыы кинитэ аһыныгас, күн кинитэ көмүскэс.

Көмөбүтүн ийэлэригэр Юрчана Юрьевнаҕа 89243668391 тел. мобилнай баанынан перевод оҕоруоххутун эбэтэр карточкаҕа манньк номера ытыһаххытын сөп: 639002769001602864

Продается 3-комн. квартира в 4-кв. доме с отдельным входом в квартиру через свою территорию. Внутри территории: котельная 3-6, душ, 2 теплицы. Помимо этого имеется огражденная усадьба с надворными постройками: баня, туалет, хотон, гараж, курятник – 970 т.р. Торг. **Тел. 89142348728, 89142898480**

Продаю а/м «Нива-21213» 1998 г.в., цв. белый, V дв.-1700 в хорошем состоянии или меняю на УАЗ-легковой. **Тел. дом. 42-3-31, 89841197597 (спросить Юрия)**

Молодая семья снимет **частный дом или квартиру** в с. Намцы на длительный срок. Чистоту, порядок и своевременную оплату гарантируем. **Тел. 89644193899 (можно ватсап)**

УЧУРЭХ ТЫПТАР

«Намкоммунтеплоэнерго» ОАО администрацията, профкома, коллектива убаастабыллаах **СЕРГЕЙ ГРИГОРЬЕВИЧ КОКАРЕВЫ** 55 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күнүгүнэн, өрөгөйдөөх үбүлүөйгүнэн ис сүрэхтэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Эйигин үлэбэр бэринилээх, саталлаах салайааччы, дыһаллаах тэрийээчи дьин билэбит. 2002 сылтан баччаанга дьэри биһиги тэрийтэвэр профсоюзнай лидер быһытынан айымньылаахтык, ситиһилээхтик үлэлигин. Тэрийтэн сайдарын туһугар үгүс сыллаах үтүө түмүктэрдээх үлэбинэн-хамнаскынан тэрийтэн хас биридди дьонугар-сэргэтигэр кыһамньылаах сыһыанын иһин махталбытын тэрдэбит. Норуот итэҕэлин ылан икки созывка улуус муньаҕын депутататынан талыллан үтүө суобастаахтык быбардааччыларын накаастарын үтүө суобастаахтык толорбутун, дьон биһирэбилин ылыбытын. Профком лидерин быһытынан биһигини барыбытын биир тэнник тутан, сыһыаннаһан, сүбэлээн-амалаан биэрэргин астынабыт.

Инникитин даҕаны үлэбэр-хамнаска ситиһилэри, айымньылаах үлэни! Эссэ да өр сылларга тэнгэ өйөөһөн үлэлиэхпит дьин эрэнэбит! Убаастыыр киһибитигэр туруктаах, тирэхтээх олоҕу, доруобуйаны, дьиз кэргэнгэр или-эйэни, сылаас сыһыаны, дьолу-саргыны баҕарабыт!

Күндү тапталлаах кэргэммин, эһэбитин **ПРОКОПИЙ НИКОЛАЕВИЧЫ** 60 сааскынан эвэрдэлибит!

Баҕарабыт ыстаал доруобуйаны, Эн бааргыттан олохпут тупсар! Эн бааргыттан эрэлбит улаатар! Чугас дьонун тапталларынан кынаттанан мэлдьи үөрэ-көтө сырыт!

Эвэрдэни кытары кэргэнин Татьяна Даниловна, кыргыттарын, күтүөттэрин, сиэнэрин

Күндү таптыыр санасытын **ЕЛИЗАВЕТА СТЕПАНОВНА** 75 сааһын туолбутунан итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Баҕарабыт саха алмааһыны ыстаал доруобуйаны, күн сиригэр баар бары кэрэни!

Эвэрдэни кытары Канаевтар, Охлопковтар, Кельцевтар

Коллектив Намского педагогического колледжа искренне поздравляет своих коллег с получением высокой награды:

– **СЛЕПЦОВУ НАДЕЖДУ АРКАДЬЕВНУ** – заведующую отделом платных образовательных услуг, с присвоением знака «Почетный работник среднего профессионального образования Российской Федерации».

– **ЭВЕРСТОВА ЮРИЯ АФАНАСЬЕВИЧА** – преподавателя физической культуры, руководителя физического воспитания, с присвоением почетного звания «Заслуженный работник физической культуры и спорта Республики Саха (Якутия)»!

Ваши награды – итог Вашей работы – ежедневной, кропотливой, не знающей границ во времени, яркой пример молодым коллегам. Вы воспитали не одно поколение специалистов – конкурентноспособных, преданных своему делу. И сегодня мы желаем вам достичь еще новых высот, благополучного завершения начатых дел! Пусть вас всегда ждут на пути создания удача и радость побед! Доброго здоровья и семейного счастья!

С пожеланиями коллектив Намского педагогического колледжа

Уолбутун **ЯКОВЛЕВ АНДРЕЙ ДМИТРИЕВИЧЫ** 55 сааһын туолбутунан итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Баҕарабыт чэгийэн-чэбдик доруобуйаны, толкуйдаабытын туолан истин, ылсыбытын ыһсан истин, тупсугун тупсан истин! Дьол-соргу тулаалаах, чугас дьонун тапталларыгар уйдаран уһун дьоллоох олохтон!

Эвэрдэни кытта ийэн, кэргэнин, оҕолорун, чугас аймахтарын, Давыдовтар, Кельцевтар

КПК «ЯРКО»

- Личные сбережения
- Потребительские займы
- Денежные переводы

ЛЕТНЯЯ АКЦИЯ

Проценты - по осени считают!
А доходы - по личным сбережениям!

Первым клиентам - яркие подарки!

3 месяца - 27% годовых
6 месяцев - 30% годовых
12 месяцев - 33% годовых

Только для членов КПК «ЯРКО». Сумма личных сбережений от 5 000 рублей и более, на срок от 1 до 24 месяцев, процентная ставка по тарифам от 20-33% годовых. Возможно пополнение сбережений. Ежемесячное снятие начисленных процентов. При досрочном снятии начисляется компенсация 2% годовых. Условия вступления (взносы): вступительный - 400 руб., плавной - 100 руб., ежемесячный - 50 руб., региональный - 400 руб. Дополнительный при снятии наличными - 0,2% от суммы личных сбережений. Акция действует с 1 июля по 31 июля при условии открытия нового договора.

с. Намцы, ул. Чернышевская, 7, (41162) - 43097

- г. Алдан, ул. Давидовского 19, офис 5, (41145) - 31700
- с. Амма, ул. Партизанская, 26, офис 25, (41142) - 43023
- с. Верхневилюйский, ул. Ленина, 10, (41133) - 43551
- г. Вилюйск, ул. Степана Аржанова, 15, (41132) - 42471
- с. Бородинск, ул. Р. Андреева, 1а, офис 10, (41121) - 42615
- с. Юбилей, ул. Терехова, 19/1, (41183) - 26011
- с. Майя, ул. Доктора, 25, (41143) - 43401
- г. Мирный, ул. 40 лет Октября, 34, офис 4, (41136) - 36 617
- с. Намцы, ул. Чернышевская, 7, (41162) - 43097
- г. Намовый Бастык, ул. Ленина, 40, (41142) - 47123
- с. Нюрба, ул. Мухоморова, 17, (41134) - 23247
- с. Олекминск, ул. ул. 50 лет Победы, д. 80 "А", (41138) - 43845
- с. Султар, ул. Д. Данилова, 5, офис 2, (41150) - 22891
- с. Усть-Кюмль, ул. Ленина, 44, офис 204, (41162) - 41965
- с. Борогонцы, ул. Миланова, 24/1, (41161) - 42398
- с. Похорова, ул. Братьев Кленовоотолов, 47, каб. 19, (41144) - 41854
- с. Чурапча, ул. Ярославского, 18А, (41151) - 44886
- с. Удучный, ул. Новый город, п. 3, (41138) - 50398

Микрофинансовая организация

АартыкЭкспрессКредит

*Займ предоставляется гражданам РФ в возрасте от 25 до 65 лет.
От 5000 до 50000 рублей под 1,8% - 0,6% в день на срок от 10 дней до 1 года. Возможно досрочное погашение займа.
Необходимые документы: паспорт РФ, справка 2ндфл (для пенсионеров справка из пенсионного фонда).

принимаем ДЕНЬГИ**
под 30-48% годовых

выдаем ДЕНЬГИ*
от 5000 до 50 000 рублей

**Для физических лиц от 1500 000 рублей под 40% - 48% годовых на срок от 6 до 18 месяцев. Для юридических лиц от 100 000 рублей под 30% - 40% годовых на срок от 7 до 9 месяцев.
Первым 10 клиентам, заключившим договор БЫТОВАЯ ТЕХНИКА в Подарок!

<http://aartyk.com>

с. Намцы, ул. И. Винокурова, 2, Универмаг, 8(4116)24-30-86

Общество с ограниченной ответственностью «Микрофинансовая организация АартыкЭкспрессКредит» ОГРН 1121435004800 РЕЕСТР МФО 2320814001728 ОТ 03.07.2012

Продается 2-хкомн. ч/б квартира в Якутске, в р-не Елочки (2-й этаж, теплая, газ, вода, перспектива сноса, без ремонта). Цена – 1800 т.р. без торга. Тел. 8-964-429-17-59, 41-7-52

Продаются по низким ценам: пристрой котельной 3х3 (лафет), амбар 5х5 (кругляк) 2010 г. стройки, газ, плита 4-хкомф., произ-во Польша. Тел. 89841017090

Продается 4-хкомн. квартира в двухквартирном доме с участком в центре с. Намцы. Тел. 89142268094

Нэлэгэргэ кураанах миэстэҕэ турар трасаттан чугас сиргэ уһаайба атыллаабын. Тел. 89142677919, 89681570802

Продаю: песок речной, горный, кильдямский. Услуги а/м «Камаз». Тел. 89142874753

Продаю недостроенный жилой дом с гаражом и с садом в с. Намцы. Тел. 89142285767, 89243677087

Снимем частный дом с гаражом или благоустр. квартиру в с. Намцы на длительный срок, можно с последующим выкупом. Тел. 89659952068

Утерянные тех. паспорт, ПТС 14ММ011867, страховое свидетельство на а/м TOYOTA IPSUM прошу вернуть за вознаграждение. Тел. 89644177568

Считать недействительными утерянные документы: страховой полис, СНИЛС, паспорт, выданные на имя Колосова Виталия Климентьевича

Считать недействительными утерянные документы: СНИЛС, пенсионное удостоверение, сберкнижка, выданные на имя Мухина Николая Захаровича

Грузовые перевозки.

Тел. 89243661967, 8984116027

Нужны деньги ПРИХОДИ!

ООО «Титан» выдает займы от 2000 до 15000 руб. на срок до 30 дней. Справки по тел. 89241756600.

Режим работы: с 10.00 ч. до 18.00 ч., обед: с 13.00 ч. до 14.00 ч., выходной – суббота, воскресенье.

Наш адрес: с. Намцы, ТД «Олонхо», ул. Чернышевского, 6

КЭРИЭСТЭБИЛЛЭР

Тапталаах кэргэним, уолум, убайым, аҕабыт Округин Василий Феликсович, Кыһыл-Дэриэбинэ олохтооҕо эмискэ, соһуччу ыарахан ырыыттан ыалдьан бу орто дойдуттан күн сириттэн барбыта от ыйын 28 күнүгэр 1 сылын туолар. Уолбут, убайбыт, аҕабыт 1962 с. атырдьах ыйын 24 к. Хатырыкка төрөөбүтэ. Оҕо сааһа, оскуолаҕа сыллара М.К. Аммосов дойдутугар Хатырыкка ааспыт. 1981 с. ыал, күтүөт буолан Кыһыл-Дэриэбинэ олохсуйбута. Кэргэнинэн Анна Дмитриевна ылын долоохтох олохтооттара. Икки уол оҕоломмуттара. Айылҕаттан бэриллибит талааннааҕа. Үчүгэйдик уруһуйдуура, телевизордари, компьютердари, электротехникалары өрөмүөннүүрү, дьонно онорон биэрэрэ. Айылҕаҕа сылдьарын, бултуурун, балыктыгарын сөбүлүүрү. Киһи быһыытынан сэмэй, көнө майгылааҕа. Кими да кытта охсуспута, этиспитэ суох этэ. Көнө, сэмэй майгытынан кимиэхэ да сирдэргэбэтэ. Олохтон тийэх суолугар ааарсыбыт, көмөлөсүтү, сүүрбүт-көппүт, истин-иһирэх тыллары эппит дьоннорго, аймактарбытыгар махтал тылларын этэбит. Олохто тухобу баар үчүгэйи баҕарыбыт. Уолбут, убайбыт, аҕабыт сэмэй майгытын ахта-саньы сылдьабыт.

Кэргэнэ, ийэтэ, балта, күтүөтэ, уолаттара, аймактара

Биһиги дьиэ кэргэн тутаах киһибит аҕабыт, эһэбит Попов Иннокентий Семенович сүһүөҕүн үрдүгэр хаама-сүүрү, үлэлии-хамсыы, үөрэ-көтө сылдьан олохтон эмискэ ыалдьан соһуччу туораабыта от ыйын 26 күнүгэр биер сылын туолла. Биһиги күндү киһибит Иннокентий Семенович 1961 с. муус устар 18 күнүгэр Нам оройуонун Модут нэһилиэгэр элбэх оҕолоох Матрена уонна Семен Поповтар дьиэ кэргэттэригэр төрдүс оҕонорун күн сирин көрбүтэ. Олох кыра сааһыттан ийэттигэр көмөлөһөн холкуос ферматыгар үлэлээһэрэ. Аҕалара эрдэ өлөн, дьиэ ис-тас үлэтэ убайыгар уонна кыра Кеша санныларыгар сүктэриллибитэ. Бу ыарахан үлэттэн саллан халбакка биригэ төрөөбүт сэттэ эдьийдэрин, балыстарын кытта олус чугастык, истинник сыһыаннаһан кини кэрэмэс майгыта уонна дууһата олус уйаҕас буола улааппыта. Оскуолаҕа үөрэнэр сылларыгар үөрэҕин таһынан ыллыгырын олус сөбүлүүр буолан концерттарга элбэхтик кытара, уруһуйдуур доҕурдаах буолан араас пла-

каттары суруйара, уголоктары онороро. Орто оскуоланы ситиһилээхтик үөрэнэн бүтэрэн, тракторист идэтин ылан, 1978 с. алтынныгыттан М.К. Аммосов аатынан совхозка үлэтин бачайынан саҕалаабыта. Уол оҕо сизиринэн Советскай Армия кэжкэтигэр сулууспалаабыта, ытык иэһин толорбута. Армияттан кэлэн баран 1 №-дээх педучилище музьянальной отделениетыгар кириэн үөрэнэ сылдыбыта. Онтон совхозка сылдьан Намнааҕы 2 №-дээх СПТУ-га үөрэнэн, суоппар идэтин ылан салгыы слесарь-наладчыгынан үлэлээбитэ. 1987 с. Депутатскай ГОК-ка үлэлии сылдьан дьиэ кэргэнин балаһыанньатынан төнөн кэлэн «Модут» совхозка тракториһынан, суоппарынан үлэлээбитэ. 1995-2002 сс. совхозка окко, мас кэрдиитигэр, хортуоппуй биригээдэлэригэр үлэлээбитэ, 2002-2008 сс. «Намгазстрой» хааччахтамыт эппиэтинэстээх тэрилтэ суоппарынан үлэлээбитэ. Онтон 2008 сылтан «Сахатранснефтегаз» УГРС суоппарынан үгө суобастаахтык үлэлээн кэлбитэ. Ханна да үлэлээтэр Иннокентий Семенович сайаҕас майгылаах буолан коллектива турунник кириэрэ, уопсай тылы көбүөстүк кытара. Өрүү үчүгэйи, сырдыгы кытары ситимнээн өрүүтүн үгөһүн эрэ санатара. Биһиги аҕабыт, эһэбит киһи быһыытынан олус элэҕкэй, сайаҕас уонна аһаҕас дууһалаах этэ. Өрүү күлэ-үөрэ сылдьар, аламаҕай аҕа, истин табаарыс, киһи эркин курдук эрэнэр кытаанах санаалаах, эппит тылыгар турар, толоругас киһи этэ. Бэйэтэ ис-иһиттэн эңиһи, ыраас туттуулаах, наар сырдыгы-кэрэни эрэ кэрэхсир, доно-сэргэтэ оннука эрэ тардыһаллары ситиһэр этэ. Аҕа быһыытынан бэйэтин дьиэ кэргэнин үрдүктүк өрө тутан, кини туһугар сүүрэрэ-көтөрө, кыһаллара. Өрүү түргэн-тарбан туттуулаах, сарсынгыга хаалларбат, санаабытын барытын онорон толорор этэ. Дьону бэйэттигэр тардар сүдү күүс киниэхэ баара, дьон тапталынан сыдыаһан, дьонго сылааһы, үчүгэйи бэлэхтээн ааста. Онорбут уонна олохтообут үтүө дьыалалара умнулуохтара суоҕа, өлбөт-сүппэт мэгэ бэлиэ буолан үйэ-саас тухары хаалыахтара. Төнө да бары хомойбутун иһин, ыйаах диэнтэн хайдах да куоппаккын.

Түгэнинэн туһанан, дьиэ кэргэммит, оҕолорум, аймах-билэ дьоннорум аатарыттан биһиги ыар кутурданаах кэммитигэр өйбүл буолбут бар дьоммутугар, бары аймактарбытыгар, ыалларбытыгар, довтолорбутугар, үлэбиз биригэ алтыспыт дьонноругар, салалтабытыгар дириң ытыктабылынан хас бириддиитин санаан туран махталбытын биллэрэбит. Бары этэнгэ эңигэн-чэбдик, доруобай буолун!

Ийэлэрэ, кэргэнэ, оҕолоро, кийитэ, сиэнэ, биригэ төрөөбүттэрэ, аймактара

Күндү оҕобут, сизммит, убайбыт Бубякин Айтал Михайлович биһиги өйбүтүгэр өрүү тыһынааххын. Баара эрэ 17 с а а с т а а х а р онортообут хорсун быһыыларын ким да умнуо суоҕа. Ол курдук: 4 саастааххар, кыһын, атах сыгыннах 30 миэтэрэ ыраах хотонго тийэн тыллаан балгыын уоттан быһаабытын. 14 саастааххар Дьяконов Ньургун Павлович үрүт түһэн быһаабытын. Бүтэһигэр балгыын Саняны быһаабытын, бэйэм эмпэрэ бурруга тартаран бу күн сириттэн барбытын. Биллэ-көстө сатаабат номоҕон көрүннээҕин иһин дьоруойдуу быһыын аҕарыттан бэриллибит диэҕи баҕарыллар. Аҕа Бубякин Михаил Иванович сааскы халаан эрэ иннинэ Граф Бизэргэ «Беларусь» трактор мууһу тосту үктээн кабинатын көксө көҕөрөн көстүөр диэри түспүтэ. Дьоннор, оҕолоро бааллар этэ. Михаил Иванович баҕар тыһынааҕа буолуо диэн, бокуойа суох сыгыннахтанан, мууһу сийлэйтэрэн, бэйэтин баайтаран баастакы түһүүтүгэр уруулу түппүт иһиттин араарыт, иккис түһүүтүгэр өлбүт Евстафьевы көтөҕөн таһаарыта. Онтон Айтал киһи көксүгэр саспат иитиллилээх этэ. Киһи туһугар тыһынын да толук уурарын кэрэбэти дьоруойдуу көрдөрөн бу дойдуттан бардаҕа. Саха республикатын государственнай наараадатын уонна геральдикатын комиссията маньык суругу ыытта: «К сожалению, согласно п. 8 Указ Президента РФ от 16.12.2011 №1631 «О внесении изменений в некоторые акты Президента РФ представление на посмертное награждение медалью «За спасение погибших» не осуществляется. Тем не менее, самоотверженный поступок молодого юноши должен быть увековечен. В связи с чем комиссия по государственному наградам при главе Республики Саха (Якутия) вносит предложение администрации МО «Намский улус» о рассмотрении присвоения имени Бубякина А. М. одной из улиц села Намцы».

Эһэтин «Ниватын» онороччу киһи этэ. Балтыларын дьээбэлээн, сыллаан таптыбырын, саалан-балыктаан кэлэрин, массыына анныттан аҕынаах буолан тахсан иһэрин, ол саас үөрэҕин бүтэрэн үөрбүтүн көрөн бүттүхүпүт дии. Чабылхай олоҕо чабылтан курдук аасытын барарбыт тухары санаабытыгар көрө сылдьахпыт буоллаҕа. Оҕобут, сизммит, убайбыт 2014 с. от ыйын 30 к. суох буолбута 3 сылын туолар. Үлэ-хыһыттын үгүс сүлүгүтүгэр күүс-көмө буолбут бар дьоммутугар махталбыт улахан. Эһиги олоххутугар кэскили, кэрэни баҕарыбыт. Бубякиннар дьиэ кэргэттэрэ

Table with multiple columns containing biographical information, names (e.g., ANDREEVA, FEDOROVA), and details of their lives and deaths.

Редактор э.т. В. Н. РЫКУНОВА ОТДЕЛАР: редакторы солбууааччы — 41496, суругу тиһии, хаһыаты таньы — 41332, бухгалтерия — 41141, факс — 41141, 41496.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительства, «Нам уллуһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнаян сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламьыт нүөмэрэ — ШИ №ТУ14-0216. Сурууска ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьийэти аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа кири-бит суруктар төнөрүллүбэтэр. Автор этэрэ хаһыат санаатынның мэлдьи биир буолбат. «ЭНСИЭЛИ» - Нам уллуһун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам уллууһа, Нам сэл., Заложная ул. 4. E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат РИС таһылына, таһылына уонна бэчээттир сыһаар бэчээттэнэ. Аадырыһа: Нам сэл. Заложная ул. 4. Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. Лис Көнүл сыһаанан атылланар Индекс — Р0005. Тиража — 1373 Бэчээккэ илии баттанытын графига — 12:00 ч. 25.07.2014 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 25.07.2014 с.